

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ι' - ΣΥΝΟΔΟΣ Α'
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Ο

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Επιτάχυνση της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και λοιπές δικονομικές και συναφείς ρυθμίσεις»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε στις 20, 22 και 28 Μαρτίου και στις 4 Απριλίου 2001, σε 4 συνεδριάσεις, που διήρκεσαν περίπου 9 ώρες, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. Θεοχάρη Τσιόκα, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Επιτάχυνση της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και λοιπές δικονομικές και συναφείς ρυθμίσεις».

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής παρέστη ο Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ-Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Στη δεύτερη συνεδρίαση της Επιτροπής παρέστησαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 2 του Κανονισμού της Βουλής, ως εκπρόσωποι των αντίστοιχων φορέων, οι κ.κ. Κων/νος Βαλμαντώνης και Παναγιώτης Αθανασόπουλος, πρόεδρος και γενικός γραμματέας της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, αντίστοιχα, Αντώνιος Ρουπακιώτης, πρόεδρος της Ολομέλειας των Δικηγορικών Συλλόγων Ελλάδος, η κυρία Ρούλα Μητσώνη, πρόεδρος της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων, καθώς και οι κ.κ. Νικόλαος Ραφτόπουλος και Ιωάννης Δήμου, αναπληρωτής γενικός γραμματέας και μέλος του Δ.Σ. της Ομοσπονδίας Δικαστικών Υπαλλήλων αντίστοιχα.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης έλαβαν το λόγο ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου, ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Αλέξανδρος Λυκουρέζος, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντώνιος Σκυλλάκος, ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιος Κουβέλης και οι Βουλευτές κ.κ. Γεώργιος Γαρουφαλιάς, Μαρία Θωμά, Αλέξανδρος Ακριβάκης, Αναστάσιος Νεράντζης, Προκόπης Παυλόπουλος, Ανδρέας Λοβέρδος, Νικόλαος Κατσαρός, Ευάγγελος Γιαννόπουλος, Θεόφιλος Βασιλείου, Αναστάσιος Μαντέλης, Ηλίας Παπαηλίας και Ευτύχιος Δαμιανάκης.

Ο Εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Γεώργιος Παπαγεωργίου είπε στην ομιλία του, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Είναι αναμφισβήτητο γεγονός ότι η απονομή της δικαιοσύνης στις κάθε φύσεως ιδιωτικές διαφορές που άγονται προς επίλυση ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων, αποτελεί μια σημαντική πτυχή της καθημερινής ζωής του πολίτη, ο οποίος, τις περισσότερες φορές άθελά του, εμπλέκεται κάτω από τη μεθοδευμένη ή αμεθόδευτη και απλώς διαφωνούσα διαφορετικότητα των απόψεων στις καθημερινές συνθήκες και συναλλαγές.

Σήμερα, η επίλυση αυτών των διαφορών ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και ιδιαίτερα των διαφορών καθ'

ύλην αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου, όπου υπάγονται και οι σπουδαιότερες, τουλάχιστον από απόψεως οικονομικής βαρύτητας αλλά και νομικών επιπλοκών, διαφορές, τις περισσότερες φορές κουράζει, ταλαιπωρεί, εξαντλεί το διάδικο πολίτη, που απλώς θέλει να βρει το δίκιο του.

Πρέπει, βέβαια, να ομολογήσουμε ότι ήδη, με το δικονομικό θεσμό της απόπειρας εξώδικης επίλυσης της διαφοράς, που επιτέλους ύστερα από αλλεπάλληλες αναστολές άρχισε να ισχύει σε όσες αγωγές κατατίθενται από 16 Σεπτεμβρίου 2000 και εντεύθεν, έγινε κατ' αρχήν το πρώτο βήμα για την αποφόρτιση των δικαστηρίων και την προστασία του πολίτη από τους πολύχρονους και σκληρούς δικαστικούς αγώνες.

Η Κυβέρνηση και η ηγεσία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στο επιτακτικό αίτημα της σύγχρονης συναλλακτικής και οικονομικής ζωής για μια ταχύτερη και ουσιαστικότερη απονομή της δικαιοσύνης, προσπαθεί με διαρκείς νομοθετικές παρεμβάσεις οι υποθέσεις να εκδικάζονται με ταχείες και ολιγοδάπανες, πράγματι, στο μέτρο του δυνατού, διαδικασίες, χωρίς προσκόλληση σε περιπλοκές διατυπώσεις.

Το μεγάλο και άλυτο πρόβλημα, όμως, παραμένει στις διαφορές που υπάγονται και εκδικάζονται κατά τη λεγόμενη τακτική διαδικασία, κυρίως ενώπιον του πολυμελούς, αλλά και σε ορισμένες διαδικασίες, ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου, όπου η λεγόμενη προδικαστική απόφαση, που τάσσει αποδείξεις, οδηγεί στην παρατεταμένη διάρκεια μιας δίκης.

Με την τακτική διαδικασία εκδικάζεται περίπου το 20% των αστικών υποθέσεων (το υπόλοιπο 80% εκδικάζεται με τις ταχείες ειδικές διαδικασίες). Εν τούτοις, γι' αυτές ο δικαστής αφιερώνει περίπου το 80% του χρόνου απασχόλησής του, λόγω του πολύπλοκου χαρακτήρα της διαδικασίας αυτής, που δημιουργεί πλείστα όσα δικονομικά, διαδικαστικά και ουσιαστικά ζητήματα. Η τακτική αυτή διαδικασία αποτελεί, όπως έχει επισημανθεί, το μόνιμο «σκόπελο» στο όλο σύστημα της πολιτικής δικονομίας, στον οποίο συνθλίβεται και προσκρούει κάθε αισιόδοξη προσδοκία για σύντομη, αλλά και ουσιαστική δίκη.

Στις περισσότερες περιπτώσεις η οριστική δικαστική κρίση, που ύστερα από πολλά χρόνια επέρχεται, δεν έχει πρακτικά μεγάλη αντιστοιχία προς τις αρχικές συνθήκες που την εξέθρεψαν, είτε γιατί αυτές έχουν μεταβληθεί αντικειμενικά είτε γιατί εν τω μεταξύ έχουν αλλάξει και τα πρόσωπα, τα οποία με τις συμπεριφορές τους δημιούργησαν τη διαφορά, αφού η δίκη διεξάγεται πλέον μεταξύ των κληρονόμων ή των πάσης φύσεως διαδόχων των διαδίκων της αρχικής δίκης.

Άλλωστε, τις περισσότερες φορές ή σχεδόν πάντοτε, αφού οι αποδείξεις διεξαχθούν, άγεται η υπόθεση ενώπιον διαφορετικής σύνθεσης δικαστηρίου, προς μετ' απόδειξη συζήτηση και δικανική κρίση, με αποτέλεσμα να διαχέεται - και ίσως όχι αδικαιολόγητα - η αίσθηση ότι η αρχή της συνέχειας και της συνοχής της δίκης διασπάται.

Το αλυσιτελές της τακτικής διαδικασίας, με την έκδοση προδικαστικής απόφασης, στο να συμβάλλει στη γρήγορη και ουσιαστική απονομή της δικαιοσύνης αναφέρεται και γίνεται, επίσης, αντιληπτό, γιατί η ισχύς της εμποδίζει σε πολλές υποθέσεις τα δικαστήρια να οδηγηθούν στην έκδοση οριστικής απόφασης, παρά το γεγονός ότι το αποδεικτικό υλικό είναι ώριμο και επαρ-

κές για τη λύση αυτή, καθόσον είναι υποχρεωμένα από το ισχύον δικονομικό σύστημα να εκδίδουν προδικαστικές αποφάσεις, με τις οποίες τάσσονται αποδείξεις για την απόδειξη προδήλως αβασίμων ισχυρισμών ή για τη διερεύνηση ζητημάτων και πραγματικών δεδομένων, τα οποία είναι εξώφθαλμο ότι δεν έχουν χρεία να διερευνηθούν.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα αυτά τα αρνητικά φαινόμενα στην απονομή της δικαιοσύνης από τα πολιτικά δικαστήρια, το Υπουργείο Δικαιοσύνης καταθέτει στη Βουλή το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, το οποίο στον κύριο κορμό του, στο κεφάλαιο Α', επιφέρει ορισμένες βασικές και ορθολογικές τροποποιήσεις στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, ώστε να καταστεί ταχύτερη και λιγότερο δαπανηρή η περάτωση των διαφορών του ιδιωτικού δικαίου, φιλοδοξώντας ταυτόχρονα, όχι μόνο να μην επέρχεται έκπτωση, αλλά τουναντίον να επιτυγχάνεται βελτίωση στην ποιότητα της απονομής δικαιοσύνης.

Επίσης, το νομοσχέδιο, με το κεφάλαιο Β', εισάγει ρυθμίσεις, που λύνουν ορισμένα ζητήματα τα οποία έχουν επείγοντα χαρακτήρα, γιατί η διατήρηση της εκκρεμότητας αυτών δημιουργεί καθ' ημέρα τριγμούς στο δικαστικό μας σύστημα και όχι μόνο.

Με την προτεινόμενη κατάργηση αυτού του είδους της τακτικής διαδικασίας καθιερώνεται σε αντικατάστασή της μια απλή διαδικασία, σύμφωνα με την οποία συγκεντρώνεται όλο το αποδεικτικό υλικό και όλοι οι ισχυρισμοί των διαδίκων πριν από τη συζήτηση της υπόθεσης, στη συνέχεια εφαρμόζονται κατά τη συζήτηση οι ορθές αρχές της προφορικότητας και της αμεσότητας της διαδικασίας και ακολούθως το δικαστήριο είναι πλέον σε θέση να εκδώσει, με το σχηματισμό πλήρους δικανικής πεποίθησης, οριστική και όχι προδικαστική απόφαση.

Πρέπει να τονισθεί ότι η ρύθμιση αυτή αποτελεί μια σπουδαία και ιδιαίτερα εύστοχη παρέμβαση, που δεν θα οδηγήσει μονάχα στη σύντομη δίκη, που βέβαια αποτελεί φιλοδοξία αυτού του νομοσχεδίου, αλλά εξόχως και κυρίως θα οδηγήσει στη δίκαιη δίκη. Και τούτο γιατί το δικαστήριο και οπωσδήποτε ο ορισθείς ως εισηγητής δικαστής θα έχει, εκ των προτέρων, μελετήσει την υπόθεση, θα έχει, εκ των προτέρων, επισημάνει τους αντίθετους ισχυρισμούς των διαδίκων, θα έχει αξιολογήσει τα σημεία, τα οποία χρήζουν διαλεύκανσης και απόδειξης, με τη συνδρομή των συνηγόρων των διαδίκων, σε μια ζωντανή, άμεση, χωρίς πλατειασμούς, προφορική και ζώσα διαδικασία. Έτσι, η οριστική απόφαση που θα εκδώσει θα είναι, πράγματι, η πλέον ορθή και πιο κοντά στα πραγματικά δεδομένα της κάθε υπόθεσης.

Βεβαίως και σήμερα, με το υπό ψήφιση νέο σύστημα, παρ' όλες τις εγγυήσεις που δίνονται, ώστε το δικαστήριο να οδηγηθεί σε οριστική απόφαση, αν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ανακύψουν κενά ή ασάφειες, είναι δυνατή η επανασυζήτηση της υπόθεσης, χωρίς να οδηγηθούμε, όπως πριν, στον απέραντο σκόπελο της νέας προδικαστικής αποφάσεως.

Το σύστημα αυτό που προτείνεται προϋποθέτει αξιοποίηση, εκ μέρους όλων των παραγόντων της δίκης, του χρόνου πριν από τη δικάσιμο, πράγμα που επιτυγχάνεται με τις νέες επαρκείς έως πολυτελείς προθεσμίες επίδοσης της αγωγής, κατάθεσης προτάσεων, προσθηκών, αντικρούσεων κ.λπ.. Οι νέες αυτές προθεσμίες δεν προκαλούν επιβάρυνση για τους διαδίκους και τους πληρεξουσίου δικηγόρους τους, αφού και σήμερα

υπάρχουν άλλες προθεσμίες. Απλώς χρειάζεται μια αναπροσαρμογή των συνηθειών και λήψη, γρήγορα και σοβαρά, υπόψη των νέων αντί των παλαιών προθεσμιών, όπως άλλωστε αξιώνει ο γενικός σεβασμός και η ανάγκη συμμόρφωσης με τους νόμους. Επιβάλλεται η άμεση υποχρέωση της προσαρμογής και αυτό που ασφαλώς πρέπει να γίνει και θα γίνει κατανοητό και εδραία πεποίθηση όλων είναι ότι συμφέρον του διαδίκου είναι να εκκαθαρίζονται γρήγορα και με τις καλύτερες προϋποθέσεις (εκ των προτέρων συγκέντρωση του αποδεικτικού υλικού, αμεσότητα και προφορικότητα της δίκης) οι επίμαχες, υπαγόμενες στην τακτική διαδικασία, διαφορές που συνήθως είναι και οι δυσκολότερες και πλέον περίπλοκες.

Με το νέο σύστημα καταργείται η χρονική περίοδος της δεύτερης φάσης διεξαγωγής της τακτικής διαδικασίας, δηλαδή της φάσης που αρχίζει από την έκδοση της προδικαστικής απόφασης και περιλαμβάνει κυρίως τη χρονοβόρο διαδικασία διεξαγωγής των αποδείξεων. Η τελευταία μετακινείται στο στάδιο πριν από τη δικάσιμο και κατ' αυτήν.

Συνέπεια του περιορισμού των δύο φάσεων διεξαγωγής της δίκης σε μία, με την εφάπαξ έκδοση απόφασης για όλα τα ζητήματα της επίδικης διαφοράς, ευελπιστείται ότι θα είναι η κατά πολύ ταχύτερη, από ό,τι σήμερα, περαίωση των δικών, που είναι βασικό γνώρισμα μιας ευνομούμενης πολιτείας. Συγχρόνως θα περιορισθεί αισθητά ο όγκος εργασίας των δικαστών, αφού, μεταξύ άλλων, με την ίδια υπόθεση εφεξής θα ασχολείται άπαξ μία σύνθεση δικαστηρίου. Έτσι θα υπάρχει ενότητα της δικαιοκριτικής σύνθεσης και κρίσης.

Βεβαίως, υπάρχει ο αντίλογος και πολλοί θα υποστηρίξουν ότι οι δύο φάσεις της εκδίκασης των υποθέσεων, της συζήτησης με την έκδοση της προδικαστικής απόφασης και της μετ' απόδειξη συζήτησης, εξυπηρετούν μια βαθμιαία εκκαθάριση των δυσχερειών της δίκης και μια λογική συν τω χρόνω σειρά επίλυσης των νομικών και πραγματικών ζητημάτων, που είναι δεδομένο ότι αναφύονται σε μια δίκη. Και βέβαια η τυχόν προβαλλόμενη άποψη, ότι δεν υπάρχει λόγος να οδηγηθούμε σε διερεύνηση των πραγματικών δεδομένων μιας υπόθεσης, όταν αυτή λύνεται μόνο με την επίκληση των νομικών δεδομένων, είναι ασφαλώς κατ' αρχήν ίσως δικαιολογημένη.

Εκκινώντας από τη λογική που έχει αυτή η άποψη, θα ήταν ασφαλώς χρήσιμο να διασπάται η υπόθεση σε περισσότερες των δύο φάσεις και σε αντίστοιχες συζητήσεις στο ακροατήριο, κατά τη λογική σειρά αντιμετώπισης των προβλημάτων και, εφόσον αυτά επιλύονται με μια σειρά αλληπάλλληλων δικών, τότε να οδηγούμεθα στην τελική φάση της διερεύνησης της ουσίας μιας υπόθεσης. Αυτή όμως η επιλογή, πέραν του ότι είναι μια πολυτέλεια, θα ήταν βεβαίως εφαρμόσιμη μόνο σε περίπτωση που στον καθ' ημέρα βίο των δικαστηρίων μας θα είχαμε έναν πολύ μικρό αριθμό δικών και τη δεδομένη δυνατότητα πολύ σύντομου καθορισμού, κάθε φορά, επόμενων δικασίμων και ταχείας έκδοσης των αλληπάλλληλων προδικαστικών αποφάσεων. Αλλά είναι γνωστές οι σύγχρονες συνθήκες επιβάρυνσης των δικαστηρίων στη χώρα μας και διεθνώς. Ένα τέτοιο σύστημα θα διαιωνίζε τη διάρκεια των δικών και θα οδηγούσε σαφώς σε αδιέξοδα χειρότερα από τα σημερινά.

Άλλωστε για τους δικαστές παραμένει -και υπό το

νέο σύστημα του ενός ενιαίου σταδίου εκδίκασης της υπόθεσης- η δυνατότητα της χρονικής ιεράρχησης των ζητημάτων, αφού τουλάχιστον ο εισηγητής μπορεί και πρέπει να μελετά πριν από τη συζήτηση τη δικογραφία, έτσι ώστε να προσαρμόζεται η συζήτηση στα πορίσματα αυτής της μελέτης. Οι δικηγόροι εξ άλλου θα έχουν οι ίδιοι την ευθύνη να προτάσσουν προκριματικά ζητήματα και να ασχολούνται, στο μέτρο που το επιθυμούν, με τα επόμενα, τα επικουρικά στοιχεία, όπως ακριβώς το πράττουν και σήμερα. Και, εν πάση περιπτώσει, το κέρδος από την εισαγωγή του νέου συστήματος είναι πολύ μεγαλύτερο από τα δευτερεύοντα πλεονεκτήματα του παλαιού συστήματος, τα οποία, σε κάθε περίπτωση, δεν έχουν σταθεί ικανά να δώσουν την επιθυμητή λύση της σύντομης και δίκαιης δικαστικής κρίσης.

Το νέο σύστημα εξ άλλου λύνει επιτυχώς το πρόβλημα της διεξαγωγής των μαρτυρικών αποδείξεων, με εφαρμογή των αρχών της προφορικότητας και της αμεσότητας. Αρκεί να μην επιβάλλεται στην πράξη η πιεστική και στραγγαλίζουσα το δίκαιο και την άνεση προβολής και απόδειξης των εκατέρωθεν ισχυρισμών διαδικασία.

Έχω, όμως, εδραία την πεποίθηση ότι οι δικαστές μας, πέρα από κάθε επίκληση φόρτου και συνθηκών εργασίας, προτάσσουν την ορθή και ταχεία απονομή της δικαιοσύνης και ασφαλώς θα προετοιμάζονται εκ των προτέρων, μελετώντας τις υποθέσεις και παρέχοντας την ευχέρεια στους διαδίκους, μέσα από την πανηγυρική και την αμεσότητα που έχει η προφορική δίκη στο ακροατήριο, να συμπληρώνουν τους γραπτούς ισχυρισμούς τους, που εκ των προτέρων και από ικανού χρόνου έχουν θέσει στη διάθεση των δικαστών με την άνεση που επιβάλλεται.

Πιστεύω ακράδαντα ότι για τους περισσότερους συμπολίτες μας μια δίκη που διεξάγεται σε αλληπάλληλες φάσεις, σε ατέρμονες διαδικασίες, που χάνει εκ των πραγμάτων το σφρίγος και τη συνοχή της και που δεν έχει εκείνη την αμεσότητα και την πανηγυρικότητα της άμεσης προφορικής διαδικασίας, της διαδικασίας που βιώνεται από όλους και προπαντός από τους ενδιαφερόμενους σε μία δημόσια πανηγυρική συνεδρίαση, δημιουργεί την αίσθηση ότι δεν είναι μια δίκαιη και σωστή, από απόψεως διεξαγωγής και ουσίας, δίκη. Αυτό δεν είναι μια λαϊκίστικη αναφορά, είναι μια κυρίαρχη και εμπεδωμένη στην κοινωνία μας άποψη και γνώμη.

Τέλος, με το νομοσχέδιο αυτό λαμβάνεται και μια σειρά από άλλα εύστοχα και δίκαια μέτρα, τα οποία φιλοδοξούν να επιταχύνουν τις διαδικασίες απονομής της δικαιοσύνης και να μειώσουν την αλόγιστη επιβάρυνση των δικαστηρίων με πρόδηλα αβάσιμες υποθέσεις και αυτά είναι: α) Ο περιορισμός της δυνατότητας συμψηφισμού των δικαστικών εξόδων της δίκης. β) Ο περιορισμός των αναβολών της συζήτησης και η επιδίκαση της δαπάνης σε βάρος του αιτούντος την αναβολή. γ) Η επίσπευση της επανασυζήτησης. δ) Η διεξαγωγή της συζήτησης και ερήμην των διαδίκων, οι οποίοι δικάζονται σαν να ήταν παρόντες, η παρεμβολή στην αναιρετική διαδικασία συμβουλίου, που μπορεί κατ'αρχήν να απορρίπτει την αναιρεση, αν όλοι οι λόγοι της είναι απαράδεκτοι ή προδήλως αβάσιμοι.

Πιστεύω ότι οι διατάξεις του νομοσχεδίου θα αποβούν προς όφελος της απονομής της δικαιοσύνης και γι' αυτό εισηγούμαι την κατ'αρχήν αποδοχή του.»

Ο Εισηγητής της Μειοψηφίας κ. Αλέξανδρος Λυ-

κουρέζος είπε τα εξής:

«Είναι γνωστό ότι τελευταία υπάρχουν συνεχώς φαινόμενα διαρκών παρεμβάσεων του νομοθέτη στα πάγια νομοθετικά κείμενα, στους κώδικες, με αποτέλεσμα να τεμαχίζεται η ενότητά τους -όπως έχει γίνει επανειλημμένα με τον ποινικό κώδικα, με τον κώδικα ποινικής δικονομίας, με τον αστικό κώδικα κ.λπ. -και να διαρρηγνύεται η συνέχεια και η ενότητά τους.

Σήμερα συζητούμε ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης και θα πρέπει, κατ' αρχάς, για να εντοπίσουμε τον προβληματισμό μας, να θέσουμε τρία ερωτήματα. Πρώτον, αν είναι αναγκαίες οι τροποποιήσεις που προτείνονται, με κεντρικό άξονα την κατάργηση της προδικαστικής απόφασης, δεύτερον, αν είναι νομοτεχνικά εύστοχη αυτή η κατάργηση και τρίτον, εάν με τον τρόπο αυτόν προσδοκούμε ότι θα οδηγηθούμε σε πράγματι επιτυχημένες ρυθμίσεις, που θα βοηθήσουν την ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, πράγμα που είναι ο σκοπός και ο στόχος αυτού του νομοσχεδίου. Ταυτόχρονα, όμως, θα πρέπει να θέσουμε και κάποιο άλλο ερώτημα: Η σημερινή κατάσταση στο δικαστικό σύστημα, οι μηχανισμοί που υπάρχουν, οι υλικοτεχνικές υποδομές, επιτρέπουν την εφαρμογή αυτών των τροποποιήσεων, έστω και αν κριθούν αναγκαίες; Θα οδηγήσουν, πράγματι, στην επιτάχυνση της διαδικασίας και στον εξοβελισμό της χρονοβόρας διεξαγωγής αποδείξεων ή θα δημιουργήσουν άλλα προβλήματα και άλλα αδιέξοδα στην απονομή της δικαιοσύνης; Υπάρχουν οι αναγκαίοι μηχανισμοί, υπάρχουν όσοι δικαστές χρειάζονται, για να καλύψουν τις οργανικές θέσεις, υπάρχουν όσοι γραμματείς είναι αναγκαίοι για να μπορέσουν να ανταποκριθούν στα καινούργια τους καθήκοντα; Αυτά είναι κάποια ερωτήματα, τα οποία πρέπει να τα δούμε, γιατί πολύ φοβούμαι ότι η Κυβέρνηση, με το νομοσχέδιο αυτό, τα έχει εντελώς αγνοήσει και είναι ενδεχόμενο όλη αυτή η προσπάθεια να υπονομευθεί από αυτές τις σοβαρότατες αδυναμίες.

Βασικός πυρήνας του νομοσχεδίου είναι η ολοσχερής κατάργηση της προδικαστικής απόφασης και η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 270 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για όλες τις υποθέσεις του πολυμελούς. Ένα άλλο, επίσης, θέμα που ρυθμίζεται είναι μια αναδιάταξη των συνεπειών της ερημοδικίας, κάποιες προϋποθέσεις για την άρση της αναιρέσεως, μερικά άλλα ζητήματα τα οποία συνδέονται αναγκαιώς με αυτές τις τροποποιήσεις, καθώς, επίσης, και ρυθμίσεις σχετικές με την τροποποίηση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όσον αφορά στις αποζημιώσεις.

Οι λόγοι που οδήγησαν στην κατάργηση της προδικαστικής απόφασης είναι γνωστοί: Βραδύνει πάρα πολύ η απονομή της πολιτικής δικαιοσύνης με αυτήν την πολύχρονη, χρονοβόρα διαδικασία διεξαγωγής των αποδείξεων, η οποία, όπως έχει εξελιχθεί, δε βοηθά και δε συμβάλλει στο κύρος της απονομής της δικαιοσύνης. Θα έλεγα, λοιπόν, ότι κατ'αρχήν είναι θετικό βήμα και το υιοθετούμε, υπό την προϋπόθεση, όμως, ότι θα υπάρχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, για να λειτουργήσει και να οδηγηθούμε στους στόχους που επιδιώκουμε.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη ρύθμιση, οι διάδικοι θα πρέπει να προσκομίζουν όλο το αποδεικτικό υλικό στο δικαστήριο πριν από τη συζήτηση της υποθέσεως -και εδώ θα ήθελα να επισημάνω τα προβλήματα που υπάρχουν σήμερα, για να μπορέσει ένα τέτοιο σύστημα να λειτουργήσει αποδοτικά και σωστά-. Όπως γνωρίζουμε,

υπάρχουν σήμερα διαδικασίες του μονομελούς που διεξάγονται με αυτόν τον τρόπο. Όμως, υπάρχουν επαρκείς αίθουσες στα πρωτοδικεία, για να μπορέσουν τα πολυμελή δικαστήρια να εξαντλούν το χρόνο που χρειάζεται και που θα χρειαστεί με αυτήν την καινούργια διαδικασία; Τι θα συμβεί; Ουσιαστικά η κάθε υπόθεση θα συζητείται, θα έχει προετοιμαστεί ο Εισηγητής και οι διάδικοι στο ακροατήριο, με την αρχή της δημοσιότητας, θα προβαίνουν στην ανάπτυξη των ισχυρισμών τους, θα προτείνουν τους μάρτυρες, οι οποίοι θα εξετάζονται και θα ερωτώνται για κάθε υπόθεση. Αυτό είναι πολύ χρονοβόρο, αν ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν τα ποικίλα Τμήματα, όπως το Ενοχικό, το Εμπράγματο, το Οικογενειακό, το Κληρονομικό, το Εμπορικό, τα οποία εκδικάζουν υποθέσεις μεγάλων αντικειμένων, σοβαρές και πολύπλοκες. Ενδεικτικά θα αναφέρω περιπτώσεις αξιώσεων από αγωγές αποζημίωσης αδικοπραγιών, όπως συκοφαντική δυσφήμιση δια του Τύπου, που διεξάγονται στο πολυμελές τα απογεύματα. Η εμπειρία μας έχει δείξει ότι, για να εκδικαστούν 7 ή 8 τέτοιες υποθέσεις, φθάνουμε μέχρι τα μεσάνυχτα, δεν επαρκεί, δηλαδή, ο χρόνος.

Επομένως, από τη μια πλευρά έχουμε έλλειψη αιθουσών και από την άλλη πλευρά δεν υπάρχουν και οι δικαστές. Σήμερα, το Πρωτοδικείο της Αθήνας έχει 30 οργανικά κενά σε δικαστές και 270 κενά σε γραμματείς. Πώς θα υπάρξει η αναγκαία υποδομή για να λειτουργήσει αυτό το σύστημα; Φοβούμαι ότι υπάρχει ένα μεγάλο κενό και ξεκινάμε χωρίς να έχουμε εξασφαλίσει τις αναγκαίες προϋποθέσεις, που θα βελτιώσουν πράγματι τις συνθήκες απονομής της δικαιοσύνης.

Πιστεύουμε, βέβαια, ότι η πρωτοβουλία θεωρητικά είναι ορθή, συμφωνούμε στην κατάργηση της προδικαστικής απόφασης, φοβούμεθα όμως ότι, επειδή δεν υπάρχουν οι αναγκαίες προϋποθέσεις, επειδή δεν έχουν εξασφαλισθεί οι αναγκαίες δομές, δεν θα λειτουργήσει το σύστημα, έτσι όπως προτείνεται με το παρόν νομοσχέδιο και γι' αυτό το καταψηφίζουμε.»

Ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντώνιος Σκυλλάκος είπε τα εξής:

«Οι αντιδραστικές αλλαγές που γίνονται στο οικονομικό πεδίο έχουν συνέπειες και στο κοινωνικό επίπεδο και σε ζητήματα δημοκρατίας, αλλά και στον τομέα της δικαιοσύνης.

Το συζητούμενο νομοσχέδιο ξεκινάει από τη λογική ότι θα πάρουμε μέτρα - παρεμβάσεις στη δικαιοσύνη, με βάση ένα υπαρκτό πρόβλημα, ότι υπάρχουν ελλείψεις υποδομών σε κτίρια ή σε πρόσωπα εργαζόμενα στο χώρο της δικαιοσύνης, αλλά δεν υπάρχουν χρήματα. Συνεπώς, οδηγούμαστε σε αποσπασματικά νομοσχέδια, που τελικά μειώνουν ή συρρικνώνουν την ποιότητα της δικαιοσύνης.

Δεν είμαστε αντίθετοι στην επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, αλλά πρέπει η επιτάχυνση να μην οδηγεί σε χειρότερη ποιότητα στην απονεμόμενη δικαιοσύνη, να μην είναι σε βάρος της δίκαιης δίκης και της ορθής κρίσης των δικαστηρίων.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις καταργείται η προδικαστική απόφαση για τη διεξαγωγή των αποδείξεων. Τι θα συμβεί στην πράξη; Ο εισηγητής θα έχει μόνος του την ευθύνη για το κρίσιμο διάστημα από τις 30 ημέρες πριν τη δίκη ή τις 15 ημέρες που κατατέθηκαν οι προτάσεις, ενώ παλαιότερα το τριμελές πρωτοδικείο ολόκλη-

ρο ασχολείτο με τα ζητήματα των μαρτυρικών καταθέσεων.

Είναι γνωστές οι ελλείψεις στην υλικοτεχνική υποδομή των δικαστηρίων και είναι, επίσης, γνωστό ότι δεν υπάρχει οργάνωση στις καταθέσεις των μαρτύρων. Η μελέτη της υπόθεσης θα γίνεται -και ο πολίτης θα κρίνεται- από πολύ συνοπτικά πρακτικά. Είναι αυτό βελτίωση της δικαιοσύνης;

Εξάλλου, για τους μάχιμους δικηγόρους τα πλαίσια γίνονται ασφυκτικά. Θα έχουν δυσκολίες να συγκεντρώσουν τα έγγραφα στα χρονικά περιθώρια που τίθενται και τελικά η εικόνα της υπόθεσης, όταν θα κάνουν τις προτάσεις, θα είναι σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο απ'ό,τι είναι μέχρι σήμερα.

Ένα άλλο θέμα είναι ότι η Κυβέρνηση θεσμοθετεί πιο ακριβή δικαιοσύνη, για να δημιουργήσει αντικίνητρα στον κόσμο να πηγαίνει στα δικαστήρια. Αυτό που κάνει είναι αντιδημοκρατικό. Για λόγους οικονομικούς θα στερεί από κάποιους το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη.

Με το να μην υπάρχει συμψηφισμός, αλλά επιμερισμός των εξόδων, ο άλλος δεν θα προσφεύγει στη δικαιοσύνη. Επίσης, περιορίζεται με τεχνητό τρόπο το δικαίωμα της αναίρεσης στον Άρειο Πάγο, με το Τριμελές Συμβούλιο Αναστολών. Στην περίπτωση αυτή, κάποιος που θίγεται και αφού έχει πληρώσει 320.000 δραχμές στο δικό του δικηγόρο και αν θέλει να υπερπηδήσει το εμπόδιο του Συμβουλίου αυτού και επειδή ταυτόχρονα θα του επιμεριστούν τα έξοδα, θα θέλει άλλες 320.000 δρχ. και για να το κάνει αυτό θα πρέπει να πληρώσει από 100.000 μέχρι 1 εκατομμύριο δραχμές. Φτάνουμε έτσι στο 1,5-2 εκατομμύρια. Γιατί δε λέτε, ότι από αυτό το χρηματικό όριο και πάνω δεν υπάρχει αναίρεση; Είναι απαράδεκτο να υπάρχει τέτοια ρύθμιση, τουλάχιστον για τις εργατικές διαφορές, οι οποίες θα πρέπει να εξαιρεθούν από τη ρύθμιση αυτή.

Μια άλλη επιπλέον δαπάνη είναι ότι, για να υπάρξει αναβολή, αυτό θα γίνεται μόνο με το τριπλάσιο από την κατώτερη αμοιβή ποσό.

Όλα αυτά δυσκολεύουν την απονομή της δικαιοσύνης και ο φτωχός πολίτης στερείται του δικαιώματος να προσφύγει σε αυτή.

Επίσης, με σχετική ρύθμιση οι διάδικοι θα δικάζονται ωσεί παρόντες. Αυτό θα οδηγήσει στο να υπάρχει μόνο το δικαίωμα έφεσης και ουσιαστικά χάνεται η σε πρώτο βαθμό εξέταση της υπόθεσης. Σήμερα, μάλιστα, δεν γίνονται δεκτές μαρτυρικές καταθέσεις που είναι εκτός νόμου. Τώρα, με το παρόν νομοσχέδιο επιτρέπονται, εάν είναι συμπληρωματικές. Ποιος μας εξασφαλίζει ότι αυτές οι συμπληρωματικές δεν θα γίνουν ο κανόνας;

Όλα αυτά η Κυβέρνηση τα εισάγει χάριν της επιτάχυνσης, χάριν του ότι δεν θέλει να διορίσει δικαστές, χάριν του να μην δοθούν περισσότερα χρήματα στη δικαιοσύνη, χάριν της μονόπλευρης λιτότητας εις βάρος και της δικαιοσύνης.

Ούτε στο θέμα του θρησκευτικού όρκου γίνεται κάποιο σοβαρό βήμα. Ή θα πάτε στη λογική ότι όλοι ορκίζονται με βάση τον πολιτικό όρκο ή καταργήστε τον όρκο εντελώς. Μόνο η καθιέρωση του πολιτικού όρκου θα ήταν η λύση του προβλήματος.

Όσον αφορά στην κατάσχεση των λογαριασμών στις τράπεζες, οι μισθοί όλων των εργαζομένων, οι οποίοι κατατίθενται πλέον σε ειδικούς λογαριασμούς, θα πρέ-

πει να εξαιρούνται από το μέσο της κατάσχεσης.

Σε ό,τι αφορά στην αποζημίωση όσων καταδικάζονται άδικα, πιστεύουμε ότι θα πρέπει άλλο δικαστήριο να την επιδικάζει και όχι αυτό που εξέδωσε την απόφαση, διότι διαφορετικά θα αποφεύγουν οι δικαστές να αθλώνουν κατηγορούμενο στην ελάχιστη περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες.

Επίσης, οι 3.000 δραχ. ως αποζημίωση είναι απαράδεκτο ποσό και θα πρέπει να ληφθεί ως αφετηρία γι' αυτήν το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη. Η ηθική βλάβη θα πρέπει να υπολογίζεται χωριστά.

Ο υπό ψήφιση νόμος θα είναι αντίθετος με το Σύνταγμα και τις διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, εφόσον τεθούν σε κατώτερη μοίρα οι αλλοδαποί από τους ημεδαπούς, επειδή το δίκαιο της χώρας τους δεν προβλέπει την ίδια μεταχείριση με αυτήν που προβλέπει το ελληνικό δίκαιο για τους Έλληνες. Η λογική της αμοιαιότητας θα πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα.

Όσον αφορά στους αντιρρησίες συνείδησης, για να έχουν λευκό ποινικό μητρώο, θα πρέπει να έχουν εκτίσει εν όλω ή εν μέρει την ποινή τους. Εφόσον, όμως, έχουν καταδικαστεί ερήμην, θα έχουν πρόβλημα, διότι δεν θα ισχύει γι' αυτούς η προηγούμενη προϋπόθεση. Αυτό πρέπει να διευθετηθεί. Ο αντιρρησίας συνείδησης θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διοριστεί και στον υπό στενή έννοια δημόσιο τομέα, όπως ορίζει και η παρ. 3 του άρθρου 29 του Συντάγματος.

Δε συμφωνούμε, επίσης, με την ίδρυση χωριστού ταμείου βοήθειας των νέων δικηγόρων. Η βοήθεια αυτή μπορεί να παρασχεθεί στα πλαίσια του υπάρχοντος ταμείου και υπάρχουν προτάσεις γι' αυτό.

Διαφωνούμε με τις ρυθμίσεις για τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους. Δεν θα πρέπει να προσλαμβάνονται μόνο με τα κριτήρια που ισχύουν για τους ειδικούς φρουρούς, θα πρέπει να είναι απόφοιτοι των Τ.Ε.Ι. και να εκπαιδεύονται ειδικά.

Με το συζητούμενο νομοσχέδιο διευρύνεται το δικαίωμα συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, στη λογική να βοηθηθεί και από άλλη πλευρά ο νόμος για την τρομοκρατία. Είμαστε αντίθετοι με τις διατάξεις του άρθρου 34. Με την παρ. 1 επιτρέπεται με ευκολότερο τρόπο η συγκέντρωση προσωπικών δεδομένων του κατηγορούμενου ή του πειθαρχικά διωκόμενου. Επεκτείνεται η δυνατότητα συγκέντρωσης στοιχείων με το πρόσχημα της προστασίας της υγείας και της παροχής κοινωνικών βοηθημάτων. Αυτό θα γίνεται από τον εργοδότη χωρίς άδεια της Αρχής Προστασίας και θα αφορά δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Στην παρ. 4 αυτεπαγγέλτως η Αρχή Προστασίας, χωρίς ενημέρωση του ενδιαφερόμενου, θα συγκεντρώνει τα προσωπικά του δεδομένα. Γι' αυτό προτείνουμε να χωριστεί η Επιτροπή σε τμήματα, ώστε να επιμερίζεται η ευθύνη όπου πρέπει και σε ειδικές περιπτώσεις η συλλογή δεδομένων να γίνεται ύστερα από απόφαση του ίδιου του Προέδρου της Αρχής.

Για όλα τα παραπάνω, το νομοσχέδιο μας βρίσκει αντίθετους. Εάν υπήρχαν άλλες υποδομές, κάποια σημεία θα τα συζητούσαμε. Η Ένωση Δικαστών μάλιστα, στην εφημερίδα «Δικαστικά Νέα», υποστηρίζει ότι έχει κατ'επανάληψη επισημάνει προφορικά και εγγράφως στον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης, ότι η κατάργηση της προδικαστικής απόφασης, για να πετύχει, χρειάζεται τρεις βασικές προϋποθέσεις: Αύξηση του αριθμού των πρωτοδικών, περισσότερες αιθουσες ακροατηρίων και

κάλυψη των κενών θέσεων της γραμματείας, καθώς και μαγνητοφώνηση των πρακτικών. Καμία από αυτές τις προϋποθέσεις δεν εξασφαλίζεται με το νομοσχέδιο και πιστεύουμε ότι δεν θα επιτευχθεί η επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης, γι' αυτό και το καταψηφίζουμε.»

Ο Ειδικός Αγορητής του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιος Κουβέλης είπε στην ομιλία του, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Δεν θα είχε κανείς αντίρρηση να καταργηθεί η προδικασία, η έκδοση προδικαστικής απόφασης και να γίνουν δεκτές οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου, ομολογουμένως άρτιου νομοτεχνικά. Πλην, όμως, λείπουν οι βασικές προϋποθέσεις γι' αυτό, γιατί όποιος κοινωνεί την πραγματικότητα των δικαστηρίων και τις συνθήκες κάτω από τις οποίες απονέμεται η δικαιοσύνη γνωρίζει πολύ καλά ότι το νομοσχέδιο αυτό δεν μπορεί να εφαρμοστεί.

Το παρόν σχέδιο νόμου θα μετατρέψει την απονομή της δικαιοσύνης σε διαδικασία διεκπεραίωσης των υποθέσεων με έμμεσο ή άμεσο αποτέλεσμα την κατάργηση μιας δίκαιης δίκης. Θα συμφωνήσω στη θέσπιση των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου, υπό την προϋπόθεση ότι θα εξασφαλιστούν βασικές υποδομές.

Δεν έχω απαντήσεις για τη διατήρηση των κενών οργανικών θέσεων δικαστών, για τις απαράδεκτες συνθήκες κάτω από τις οποίες λειτουργεί η γραμματεία των δικαστηρίων, για την απουσία εξειδικευμένου προσωπικού που θα μπορεί να αναδεικνύει τη γραμματεία σε αποφασιστικό παράγοντα απονομής δικαιοσύνης. Αναφέρομαι ενδεικτικά στην τήρηση των πρακτικών.

Πώς θα καταργηθεί η προδικασία με την υπάρχουσα γραμματειακή υποστήριξη; Ο συνωστισμός του κόσμου στα δικαστήρια το απόγευμα είναι απαράδεκτος και καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια από τους δικαστές να εξετάσουν ουσιαστικά τις υποθέσεις που αναλαμβάνουν.

Κατά τούτο και είμαι αντίθετος επί της αρχής του νομοσχεδίου, όχι γιατί δεν υιοθετώ την αγωνία, την επιλογή του Υπουργείου να υπάρξει επιτάχυνση των διαδικασιών, αλλά γιατί πιστεύω ότι κάτι τέτοιο είναι ανεφάρμοστο με τις υπάρχουσες δομές των δικαστηρίων. Οι δικαστές θα μετατρέπονται σε διεκπεραιωτές και όχι σε εφαρμοστές του δικαίου, δηλαδή σε δικαστές όπως θέλει το Σύνταγμα, αλλά και η σύγχρονη δημοκρατική διεκδίκηση.

Το κόστος της απονεμόμενης δικαιοσύνης είναι ακριβό. Η επιλογή ενός πολίτη να εκδικαστεί η υπόθεσή του στον Άρειο Πάγο σημαίνει τουλάχιστον μισό εκατομμύριο δραχμές. Πιστεύετε ότι αυτό προάγει την ισονομία; Προφανώς, όχι. Εάν θέλετε να απαλλάξετε τον Άρειο Πάγο από υποθέσεις, να το πείτε. Και μάλιστα, με σαφή και συγκεκριμένο τρόπο, έτσι ώστε να μην έχουμε περιγραφή του δικαιώματος του πολίτη στην παροχή εννόμου προστασίας και όταν αυτή αφορά στην παρέμβαση του ακυρωτικού δικαστηρίου της χώρας.

Βεβαίως, είναι θετικό το γεγονός ότι θεσπίζεται η υποχρέωση της πολιτείας να αποζημιώνει εκείνον ο οποίος προφυλακίστηκε ή φυλακίστηκε και εν τέλει αθωώθηκε. Υπάρχει, όμως, μία διάταξη, στο άρθρο 26, η οποία είναι ανατρεπτική αυτής της λογικής, αναιρεί, δηλαδή, τη βασική επιλογή, να αποζημιώνεται ο κρατηθείς ή φυλακισθείς και μετέπειτα αθωωθείς από το δικαστήριο. Και το θέτω από τώρα, γιατί το θεωρώ πολύ σημαντικό, αλλά νομίζω ότι εδώ με ένα συγκεκριμένο τρόπο διαμορφώνεται η δυνατότητα αναιρέσης της υπο-

χρέωσης του κράτους να αποζημιώνει τον κρατηθέντα ή φυλακισθέντα και μετέπειτα αθωωθέντα.

Είναι σωστή η ρύθμιση που απαλλάσσει από την ασφυξία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων τη δυνατότητα αναγνώρισης ή προβολής δικαιώματος στη δίκη. Όμως, με το άρθρο 34 διαμορφώνονται δυνατότητες άρσης της προστασίας προσωπικών δεδομένων, με γενικές και αόριστες έννοιες.

Παρότι στόχος του νομοσχεδίου είναι η επιτάχυνση της διαδικασίας προκειμένου να έχουμε έγκαιρη απονομή της δικαιοσύνης, με βάση τις υπάρχουσες δομές, τον υπάρχοντα αριθμό δικαστών, διαμορφώνονται δυνατότητες μετατροπής της δικαιοσύνης σε διεκπεραιωτική διαδικασία και όχι σε εφαρμογή του δικαίου, όπως όλοι μας θέλουμε.

Γι' αυτό και δεν μπορούμε να ψηφίσουμε το παρόν νομοσχέδιο.»

Ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ - Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, υποστηρίζοντας τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου και απαντώντας σε παρατηρήσεις μελών της Επιτροπής, είπε τα εξής:

«Πρώτη προτεραιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης είναι να προβλέψει μέτρα θεσμικά - και όχι μόνο- για την αντιμετώπιση του πιο αρνητικού φαινομένου στο χώρο της απονομής της δικαιοσύνης. Πρόκειται για τις τεράστιες καθυστερήσεις, οι οποίες οδηγούν -και σωστά ελέγχθηκε- σχεδόν σε αρνησιδικία. Και επειδή διεθνώς καταδικαζόμαστε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και για δικούς μας λόγους, νομίζω ότι πρέπει να αντιμετωπίσουμε δραστικά αυτό το πρόβλημα.

Το σχέδιο νόμου που εισάγεται προς συζήτηση είναι το πρώτο από τα τρία που ετοιμάζουμε -τα άλλα δύο αφορούν ποινικές και διοικητικές δίκες- για να πετύχουμε ταχύτερους ρυθμούς στην απονομή της δικαιοσύνης.

Οι απόψεις και θέσεις των εισηγητών δεν ήταν αρνητικές, όλοι εστίασαν τις αντιρρήσεις τους στο γεγονός ότι δεν υπάρχει η αναγκαία υλικοτεχνική υποδομή. Όμως ο νόμος θα αρχίσει να εφαρμόζεται με το νέο δικαστικό έτος. Έως τότε πώς προεξοφλείτε ότι δεν θα πετύχουμε αυτόν το στόχο;

Το μεγάλο -ίσως το σοβαρότερο- τεχνικό πρόβλημα είναι η τήρηση των πρακτικών. Είναι αίτημα όλων των δικηγορικών συλλόγων. Έχουμε εξασφαλίσει τα κονδύλια, ώστε από το νέο δικαστικό έτος να μαγνητοφωνούνται τα πρακτικά και να απομαγνητοφωνούνται σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, ώστε στο πενήνθερο που υπάρχει, μεταξύ της δικασίμου και της προθεσμίας για το σχολιασμό της προφορικής συζήτησης, να έχουν οι παράγοντες της δίκης και οι δικηγόροι τα απομαγνητοφωνημένα και επικυρωμένα πρακτικά. Εάν υπάρχουν και άλλοι τρόποι, βεβαίως μπορούμε στο μέλλον να το συζητήσουμε, άλλωστε η τεχνολογία προχωράει και ενδεχομένως θα είναι δυνατόν να καταγράφονται οι ομιλίες και να εκτυπώνονται αμέσως. Έως τότε θα έχουμε τη μαγνητοφώνηση και απομαγνητοφώνηση με όλες τις προδιαγραφές που θα εγγυώνται την πιστότητα των πρακτικών.

Όσο για τους γραμματείς, εκεί πράγματι υπάρχουν μεγάλα κενά. Γι' αυτόν το λόγο η Κυβέρνηση ήδη από το τέλος του προηγούμενου έτους αποφάσισε δραστική αύξηση του αριθμού των υπαλλήλων της γραμματείας

και των δικαστικών επιμελητών, έτσι ώστε το 2001 να προσληφθούν 1500-1600..

Ως προς τον αριθμό των δικαστών, τα κενά είναι ασημαντα και συνεχώς έχουμε εισροή, αφού από τη Σχολή Δικαστών εξέρχονται νέοι δικαστές και νομίζω ότι σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα δεν θα υπάρχει κανένα κενό. Ξέρω ότι υπάρχει το αίτημα για αύξηση των οργανικών θέσεων των δικαστών. Δεν αρνούμαι να μελετήσω και αυτό το πρόβλημα, όμως με το νέο σύστημα οι δικαστές θα εξοικονομήσουν πολύ χρόνο. Για παράδειγμα, σήμερα για την ίδια υπόθεση στην τακτική διαδικασία στα πολιτικά δικαστήρια μπορεί να ασχολείται πλειάδα δικαστών. Με το νέο σύστημα οι ίδιοι δικαστές θα ασχολούνται άπαξ. Ακόμα και αν τύχει η ίδια σύνθεση να ασχοληθεί με την ίδια δικογραφία, αλλά με χρονική απόσταση ολίγων ετών, πάλι θα έχουμε απώλεια χρόνου, αφού ο δικαστής που είχε μελετήσει ένα φάκελο και εν τω μεταξύ ασχολήθηκε με άλλες υποθέσεις, έχει ξεχάσει αυτά που είχε μελετήσει τότε. Το σημερινό σύστημα είναι αντιορθολογικό, ενώ με το νέο σύστημα οι δικαστές θα εξοικονομήσουν πολύ χρόνο.

Είναι γνωστό πού καταλήγει η λεγόμενη «διεξαγωγή των αποδείξεων» με απουσία των δικαστών, με έτοιμες ίσως εκ των προτέρων τις καταθέσεις, με συνεχείς αναβολές και πόσο επιβαρύνεται ο διάδικος με δαπάνες σε κάθε εξέταση μάρτυρα και συνολικά στη διάρκεια των 5, 6 ή 7 ετών που διαρκεί η δίκη στον πρώτο βαθμό, ενώ τώρα η όλη διαδικασία δεν θα ξεπερνά τα δύο χρόνια.

Θα ήθελα να απαντήσω στις επικρίσεις που ακούστηκαν, για το εάν το νέο σύστημα θα επιβαρύνει τους διαδίκους με περισσότερες δαπάνες. Παράλληλα με αυτήν την προσπάθεια, έχουμε συστήσει μια επιτροπή στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, στην οποία μετέχουν κυρίως δικηγόροι, για να προωθήσουμε ένα νέο θεσμό, που υπάρχει και σε άλλες χώρες, αυτόν της νομικής βοήθειας. Αυτή η βοήθεια θα προσφέρεται σε αυτούς που δεν έχουν εξοικείωση με τα δικαστήρια και δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προσφεύγουν. Το πώς θα χρηματοδοτείται αυτός ο θεσμός είναι ένα θέμα που το εξετάζουμε και θα βρεθούν λύσεις, γιατί η σημερινή Κυβέρνηση δεν θέλει η προσφυγή στα δικαστήρια να κλείνει για λόγους οικονομικούς και να υπάρχει δικαιοσύνη μόνο για τους πλούσιους.

Παράλληλα θέλουμε να αποτρέψουμε τον Έλληνα πολίτη από τη δικομανία που έχει, με το παραμικρό να κάνει προσφυγή στα δικαστήρια. Οι προφανώς αβάσιμες αναιρέσεις θα κρίνονται από το τριμελές συμβούλιο.

Επίσης, η νέα ρύθμιση για την ερημοδικία είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα, συνδυαζόμενο και με το δραστικό περιορισμό των αναβολών. Είναι ένα σημαντικό μέτρο για την επιτάχυνση της διαδικασίας. Ειπώθηκε ότι αυτή η επιτάχυνση μπορεί να αποβεί σε βάρος της ουσίας της υπόθεσης. Θέλουμε μια δίκαιη δίκη και όχι απλώς ταχεία δίκη. Πιστεύουμε ότι όχι μόνο δεν θα έχουμε κόστος προς τη δίκαιη δίκη, αλλά αντιθέτως θα έχουμε αναβάθμιση, διότι θα εξοικονομήσουμε περισσότερο χρόνο για το δικαστή, καλύτερη οργάνωση και καλύτερη κατανομή εργασιών. Όσο αφορά στη δικάσιμο και στην προφορική εργασία, που υποτίθεται ότι γίνεται υπό πίεση χρόνου και στα ποινικά δικαστήρια μπορεί να εκδικάζονται σε μία δικάσιμο πολλές υποθέσεις, σε μια μεγάλη υπόθεση μπορεί να διακόπτεται η συνε-

δρίαση και να συνεχίζεται την άλλη μέρα. Όλα είναι θέμα σωστής οργάνωσης, για να λειτουργήσουν σωστά τα δικαστήρια.

Εμείς τολμούμε και θέλουμε να αλλάξουμε τις νοοτροπίες, να γίνουμε περισσότερο υπεύθυνοι. Πολλά, βεβαίως, εξαρτώνται και από τον προϊστάμενο του δικαστηρίου. Θα είμαστε αυστηροί στην εφαρμογή του νέου συστήματος. Όποιοι δεν προσαρμόζονται, διότι δεν τους βολεύει, θα υφίστανται τις όποιες συνέπειες.

Σχετικά με τις ρυθμίσεις που προβλέπουν αποζημίωση για τους αδικώς προφυλακισθέντες, δεν θα έχει το δικαίωμα αποζημίωσης αυτός που δολίως προκάλεσε την προφυλάκισή του. Το ως τώρα σύστημα και στις περισσότερες χώρες του κόσμου είναι ότι δεν δικαιούται αποζημίωση ούτε ο βαρέως αμελής. Εμείς απαλείψαμε την περίπτωση της «βαριάς αμέλειας» και αφήσαμε μόνο την περίπτωση του «δόλου». Ας έχουμε κάποια εμπιστοσύνη στους δικαστές, ότι δεν θα προσφεύγουν σ' αυτήν την εξαίρεση και θα βεβαιώνονται ότι δεν θα υπάρχει δόλος. Σχετικά με τον άλλο κίνδυνο που ακούστηκε, ότι δηλαδή, επειδή ο αδικώς προφυλακισθείς θα έχει το δικαίωμα αποζημίωσης, ο δικαστής θα σκέφτεται να μην τον αθωώσει, για να μην υπάρχει αυτό το δικαίωμα, είναι δυνατό να μη δώσουμε το δικαίωμα αποζημίωσης επειδή θα υπάρχει ο φόβος ότι ο δικαστής δεν θα αθώνει; Και γι' αυτήν την περίπτωση έχουμε καταδικαστεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Το θέμα αμοιβαιότητας θα το μελετήσουμε.

Από ορισμένες πλευρές υπάρχει απέναντι στις ρυθμίσεις μας δυσπιστία, για να μην το πω καχυποψία. Ας μην αποδίδονται τόσο εύκολα κακές προθέσεις. Εάν γίνονται ουσιαστικές παρατηρήσεις στα θέματα που μπορούν να βελτιώσουν το σύστημα, θα είμαστε ανοιχτοί σε συζητήσεις.»

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις, που πρότεινε ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ Κωνσταντίνος Σταθόπουλος, καθώς και τις υπ' αριθμ. 441/4 και 432/5 τροπολογίες.

Ακολούθως, το συζητούμενο σχέδιο νόμου έγινε δεκτό, κατά πλειοψηφία, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του.

Τα πρακτικά των συνεδριάσεων βρίσκονται στη Γραμματεία της Διαρκούς Επιτροπής, Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης και είναι στη διάθεση των κ.κ. Βουλευτών.

ΕΚΘΕΣΗ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, αφού έλαβε υπόψη, κατά την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης «Επιτάχυνση της τακτικής δια-

δικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και λοιπές δικονομικές και συναφείς ρυθμίσεις», τις αγορεύσεις του Εισηγητή της Πλειοψηφίας κ. Γεωργίου Παπαγεωργίου, του Εισηγητή της Μειοψηφίας κ. Αλέξανδρου Λυκουρέζου, του Ειδικού Αγορητή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αντώνιου Σκυλλάκου, του Ειδικού Αγορητή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Φώτιου Κουβέλη, καθώς και των μελών της, αποδέχθηκε, κατά πλειοψηφία, το παραπάνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψηφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τον παριστάμενο Υπουργό Δικαιοσύνης κ. Μιχαήλ - Κωνσταντίνο Σταθόπουλο.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Επιτάχυνση της τακτικής διαδικασίας ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων και λοιπές δικονομικές και συναφείς ρυθμίσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Αα ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρο 1

1. Όπου στις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναφέρονται οι λέξεις «πρώτη συζήτηση» αντικαθίστανται με τη λέξη «συζήτηση».

2. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 115 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις και οι αριθμοί «εκτός από την περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 226» διαγράφονται.

3. Καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 147 παρ. 1 έως 5, 148 παρ. 2 και 149 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 2

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 178 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση μερικής νίκης και μερικής ήττας κάθε διαδίκου, το δικαστήριο κατανέμει τα έξοδα ανάλογα με την έκταση της νίκης ή της ήττας του καθενός».

2. Το άρθρο 179 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 179

Το δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει όλα τα έξοδα ή ένα μέρος τους, μόνο όταν πρόκειται για διαφορές ανάμεσα σε συζύγους ή σε συγγενείς εξ αίματος έως και τον δεύτερο βαθμό ή όταν η ερμηνεία του κανόνα δικαίου που εφαρμόστηκε ήταν ιδιαίτερα δυσχερής».

Άρθρο 3

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 214Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στην κλήση για συζήτηση πρέπει να περιλαμβάνεται και πρόσκληση προς τον εναγόμενο να προσέλθει στο γραφείο του δικηγόρου του ενάγοντος ή στα γραφεία του δικηγορικού συλλόγου του τελευταίου ορισμένη ημέρα και ώρα, με αντικείμενο την απόπειρα εξώδικης επίλυσης της διαφοράς. Αν η επίσπευση γίνεται από τον εναγόμενο ή από άλλο διάδικο, αυτός προσκαλεί τον αντίδικο στο γραφείο του δικηγόρου του ή στα γραφεία του δικηγορικού συλλόγου του τελευταίου. Η ημερομηνία της πρώτης συνάντησης ορίζεται μέσα στο χρονικό διάστημα από τη δέκατη έως την τεσσαρακοστή πέμπτη ημέρα από την επίδοση της αγωγής. Ο προσκαλούμενος οφείλει να παραστεί με δικηγόρο ή να εκπροσωπηθεί από δικηγόρο εφοδιασμένο με την κατά το άρθρο 98 ειδική πληρεξουσιότητα. Στη συνάντηση μπορεί να κληθεί και ο τυχόν προσεπικαλούμενος.

Οι δικηγόροι μπορούν από κοινού να ορίσουν άλλη ημερομηνία συνάντησης ή να αναβάλουν τη συνάντηση για άλλη ημέρα και ώρα σε ορισμένο τόπο, έως την τριακοστή πέμπτη ημέρα πριν από τη δικάσιμο, εφόσον απαιτείται για την εξώδικη επίλυση της διαφοράς.»

2. Όπου στο άρθρο 214Α του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναγράφονται οι λέξεις «συμβιβαστική επίλυση διαφοράς» αντικαθίστανται με τις λέξεις «εξώδικη επίλυση διαφοράς.»

3. Η διάταξη του άρθρου 214Α παρ. 9 δεύτερο εδάφιο του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

Άρθρο 4

Το άρθρο 224 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 224

Είναι απαράδεκτο να μεταβληθεί η βάση της αγωγής. Με τις προτάσεις που κατατίθενται κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 237 ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου μπορεί ο ενάγων να συμπληρώσει, να διευκρινίσει ή να διορθώσει τους ισχυρισμούς του, αρκεί να μη μεταβάλλεται η βάση της αγωγής.»

Άρθρο 5

Οι παράγραφοι 2 έως 4 του άρθρου 226 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Αμέσως μετά την κατάθεση της αγωγής ο γραμματέας, με βάση τη σημείωση στο πρωτότυπο της αγωγής της ημέρας και ώρας συζήτησής της, την εγγράφει στο πινάκιο του δικαστηρίου, όπου σημειώνει το όνομα και το επώνυμο των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους καθώς και το αντικείμενο της δίκης. Η ημέρα συζήτησης προσδιορίζεται σε χρόνο τέτοιο ώστε να τηρούνται οι προθεσμίες των άρθρων 214Α παρ. 3, 229 και 237 παρ. 1.

3. Το πινάκιο είναι βιβλίο με αριθμημένες σελίδες, μονογραφημένες από τον πρόεδρο του δικαστηρίου ή τον ειρηνοδίκη, στο οποίο καταχωρίζονται οι υποθέσεις που θα συζητηθούν σε κάθε δικάσιμο. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου ή ο ειρηνοδίκης ορίζει τον αριθμό των υποθέσεων που θα εκδικασθούν σε κάθε δικάσιμο.

4. Ο δικαστής που διευθύνει τη συζήτηση σημειώνει

στο πινάκιο αν η συζήτηση έγινε κατ' αντιμωλία ή ερήμην ή αναβλήθηκε ή ματαιώθηκε. Αν η συζήτηση αναβληθεί, ο γραμματέας οφείλει αμέσως μετά το τέλος της συνεδρίασης να μεταφέρει την υπόθεση στη σειρά των υποθέσεων που πρέπει να συζητηθούν κατά τη δικάσιμο που ορίστηκε. Κλήση του διαδίκου για εμφάνιση στη δικάσιμο αυτή δεν χρειάζεται και η αναγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων. Αν ματαιωθεί η συνεδρίαση για οποιονδήποτε λόγο, οι υποθέσεις που είναι γραμμένες σ' αυτήν μεταφέρονται με επιμέλεια των διαδίκων στις επόμενες συνεδριάσεις, ακόμη και με υπέρβαση του ορισμένου αριθμού, και ο αντίδικος αυτού που επισπεύδει τη συζήτηση καλείται πάντοτε στη νέα δικάσιμο. Στην περίπτωση αυτή η εγγραφή, η κλήση και η επίδοσή της γίνονται ατελώς. Το ίδιο ισχύει και όταν είναι αναγκαία η ανασυζήτηση της υπόθεσης.»

Άρθρο 6

1. Το άρθρο 229 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 229

1. Αντίγραφο της αγωγής μαζί με την κάτω απ' αυτήν πράξη για τον προσδιορισμό δικασίμου και την κλήση προς συζήτηση στην ορισμένη δικάσιμο επιδίδεται στον εναγόμενο με επιμέλεια του ενάγοντος το αργότερο τριάντα ημέρες από την κατάθεση της αγωγής. Αν ο διάδικος στον οποίο γίνεται η επίδοση ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, μέσα στην παραπάνω προθεσμία πρέπει να γίνει η πρώτη κατά το νόμο πράξη της διαδικασίας της επίδοσης.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 254, για τον προσδιορισμό κάθε άλλης δικασίμου η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι εξήντα ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, ενενήντα ημέρες πριν από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 237.»

2. Οι διατάξεις των άρθρων 228 και 230 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται.

Άρθρο 7

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ενώπιον του μονομελούς και του πολυμελούς πρωτοδικείου οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν το αργότερο τριάντα ημέρες πριν από τη δικάσιμο προτάσεις, επί των οποίων ο γραμματέας σημειώνει τη χρονολογία κατάθεσης. Το χρονικό διάστημα μεταξύ της επίδοσης της αγωγής και της κατάθεσης των προτάσεων δεν μπορεί να είναι μικρότερο από εξήντα ημέρες. Εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη. Μαζί με τις προτάσεις οι διάδικοι πρέπει να καταθέσουν και: α) αντίγραφο των προτάσεων ατελώς, επικυρωμένο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του διαδίκου και β) με ποινή απαραδέκτου όλα τα αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους.»

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

τικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι αμοιβαίες αντικρούσεις γίνονται με προσθήκη στις προτάσεις, η οποία κατατίθεται το αργότερο δεκαπέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο, κατά τους όρους της προηγούμενης παραγράφου, οπότε κλείνει ο φάκελος και ορίζεται ο εισηγητής της υπόθεσης ή ο δικαστής του μονομελούς πρωτοδικείου που θα δικάσει, στον οποίο διαβιβάζεται ο φάκελος. Εκπρόθεσμη προσθήκη δεν λαμβάνεται υπόψη. Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα να προσκομισθούν μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις της παραγράφου 1. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται αναλόγως.»

Άρθρο 8

1. Το άρθρο 239 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

2. Το άρθρο 241 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 241

1. Ύστερα από αίτηση του διαδίκου και αν ακόμη δεν κατατέθηκαν προτάσεις ή αυτές κατατέθηκαν εκπρόθεσμα, μπορεί να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης μόνο μία φορά, ανά βαθμό δικαιοδοσίας, σε μεταγενέστερη δικάσιμο, εφόσον υπάρχει σπουδαίος κατά την κρίση του δικαστηρίου λόγος, με απλή σημείωση στο πινάκιο.

2. Το δικαστήριο μπορεί να επιδικάσει, με απόφαση που καταχωρίζεται στα πρακτικά, δικαστική δαπάνη σε βάρος εκείνου που ζήτησε την αναβολή, με αίτηση του αντιδίκου του, σε ύψος ίσο προς το τριπλάσιο του ελάχιστου ορίου αμοιβής για την παράσταση προς συζήτηση.»

3. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 242 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η φράση «ακόμη και όπου η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική κατά το άρθρο 115 παρ. 2» διαγράφεται.

Άρθρο 9

Το άρθρο 254 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή τη διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφίβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση. Η απόφαση μνημονεύει απαραίτητως τα ειδικά θέματα που αποτελούν αντικείμενο της επαναλαμβανόμενης συζήτησης. Η συζήτηση αυτή θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης.»

2. Με την εξαίρεση των περιπτώσεων ειδικών διαδικασιών, στις οποίες δεν εφαρμόζονται οι προθεσμίες της παραγράφου 1 του άρθρου 237, στην επαναλαμβανόμενη συζήτηση οι διάδικοι κλητεύονται τριάντα τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτήν. Οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν σημείωμα πέντε ημέρες πριν από τη δικάσιμο μόνο για τα θέματα που θα συζητηθούν. Η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 270 εφαρμόζεται ανάλογα και για την επαναλαμβανόμενη συζήτηση.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο επαναλαμβανόμενη

νόμηση συζήτηση πρέπει να ορίζεται σε μία από τις πρώτες δικασίμους μετά την πάροδο της προθεσμίας των τριάντα ημερών από την κλήτευση. Η υπόθεση εκδικάζεται από την ίδια σύνθεση του δικαστηρίου, εκτός αν τούτο είναι για φυσικούς ή νομικούς λόγους αδύνατο.»

Άρθρο 10

Η παράγραφος 5 του άρθρου 268 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αναριθμείται σε παράγραφο 6 και η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου αντικαθίσταται με τις παραγράφους 4 και 5 ως εξής:

«4. Η ανταγωγή ασκείται είτε με χωριστό δικόγραφο που επιδίδεται σαράντα πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση είτε με τις προτάσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 237 που στην περίπτωση αυτή κατατίθενται σαράντα πέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση είτε, όπου η υποβολή προτάσεων δεν είναι υποχρεωτική, προφορικά, κατά τη συζήτηση. Στην τελευταία περίπτωση η ανταγωγή καταχωρίζεται στα πρακτικά.

5. Η συζήτηση της ανταγωγής που ασκήθηκε με τις προτάσεις είναι, σε περίπτωση απουσίας ή μη νόμιμης παράστασης του ενάγοντος, απαράδεκτη, εκτός αν οι προτάσεις αυτές έχουν επιδοθεί στον ενάγοντα στην προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου.»

Άρθρο 11

Το άρθρο 269 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 269

1. Μέσα επίθεσης και άμυνας προβάλλονται με τις προτάσεις, διαφορετικά είναι απαράδεκτα. Το απαράδεκτο αυτό δεν ισχύει για τους ισχυρισμούς που λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή που μπορεί να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης.

2. Μέσα επίθεσης και άμυνας μπορεί να προβληθούν παραδεκτά έως και τη συζήτηση με προτάσεις ή και προφορικά, α) αν το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως με τις προτάσεις από δικαιολογημένη αιτία, αυτό ισχύει και για την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος, β) αν προέκυψαν για πρώτη φορά μεταγενέστερα, γ) αν αποδεικνύονται με δικαστική ομολογία του αντιδίκου και δ) αν αποδεικνύονται εγγράφως και το δικαστήριο κρίνει ότι ο διάδικος δεν γνώριζε ούτε μπορούσε να είχε πληροφορηθεί εγκαίρως την ύπαρξη των εγγράφων.»

Άρθρο 12

Το άρθρο 270 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 270

1. Ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων η συζήτηση είναι προφορική. Ο δικαστής οφείλει πριν από τη συζήτηση να έχει ενημερωθεί επί της αγωγής και επί των εκατέρωθεν ισχυρισμών και αποδεικτικών μέσων και ιδίως ως προς τα θέματα και το βάρος απόδειξης των

ισχυρισμών. Οι διάδικοι ή οι νόμιμοι αντιπρόσωποι τους οφείλουν κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο να εμφανισθούν αυτοπροσώπως. Η μη εμφάνιση του διαδίκου ή του νόμιμου αντιπροσώπου του στο ακροατήριο, αν είναι αδικαιολόγητη, εκτιμάται από το δικαστήριο ελεύθερα. Με την επιφύλαξη του άρθρου 260, αν κατά τη συζήτηση της υπόθεσης δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος κάποιος από τους διαδίκους, μολονότι έχει κληθεί νομίμως και εμπροθέσμως, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι.

2. Το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τα αποδεικτικά μέσα που πληρούν τους όρους του νόμου, σύμφωνα με την προβλεπόμενη αποδεικτική δύναμη του καθενός. Συμπληρωματικά μπορεί να λαμβάνει υπόψη και να εκτιμά ελεύθερα και αποδεικτικά μέσα που δεν πληρούν τους όρους του νόμου, με την επιφύλαξη των άρθρων 393 και 394. Ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον ειρηνοδίκη ή συμβολαιογράφου ή προξένου λαμβάνονται υπόψη το πολύ τρεις για κάθε πλευρά και μόνο αν έχουν δοθεί ύστερα από κλήτευση του αντιδίκου δύο τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από τη βεβαίωση και, αν πρόκειται να δοθούν στην αλλοδαπή, οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από αυτή. Για την αντίκρουση ένορκων βεβαιώσεων επιτρέπεται η προσκομιδή, μέσα στην προθεσμία της παραγράφου 3 του άρθρου 237, πρόσθετων βεβαιώσεων, το πολύ ίσου αριθμού προς τις αντικρουόμενες.

3. Το δικαστήριο ζητεί τις αναγκαίες πληροφορίες και διασαφήσεις από τους διαδίκους ή τους εκπροσώπους τους και τους εξετάζει κατά την κρίση του, έστω και αν δεν συντρέχουν οι όροι του άρθρου 415. Οφείλει να εξετάσει έναν τουλάχιστον από τους προτεινόμενους και παριστάμενους μάρτυρες για κάθε πλευρά. Σε περίπτωση ομοδικίας μπορεί να εξετασθεί ένας μάρτυρας για κάθε ομόδικο, αν τούτο κριθεί απαραίτητο λόγω διαφορετικών συμφερόντων.

4. Το δικαστήριο, αν είναι αναγκαίο, διατάσσει αυτοψία ή πραγματογνωμοσύνη με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά. Στην ανακοίνωση αυτή προσδιορίζεται ο τόπος, ο χρόνος, τα ονόματα των πραγματογνωμόνων, το θέμα της πραγματογνωμοσύνης, η προθεσμία για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων, που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από εξήντα ημέρες, καθώς και κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο.

5. Η συζήτηση και η διεξαγωγή της απόδειξης ολοκληρώνονται σε μία δικάσιμο. Αν ο χρόνος δεν επαρκεί, επιτρέπεται διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον των ίδιων δικαστών, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται.

6. Έως τη δωδεκάτη ώρα της πέμπτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση ή από την αυτοψία ή από τη λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση της γνωμοδότησης των πραγματογνωμόνων οι διάδικοι μπορούν να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, η οποία περιορίζεται στην αξιολόγηση των αποδείξεων και την αντίκρουση των ισχυρισμών που προβλήθηκαν οψίμως κατά το άρθρο 269 παράγραφος 2. Ο γραμματέας, την πρώτη ή το αργότερο τη δεύτερη εργάσιμη ημέρα από τη συζήτηση, υποχρεούται να χορηγεί στους διαδίκους αντίγραφα των πρακτικών της δίκης.

7. Η οριστική απόφαση εκδίδεται με βάση τα αποδει-

κτικά μέσα που οι διάδικοι έχουν προσκομίσει και τις αποδείξεις που έχουν διεξαχθεί στο ακροατήριο.»

Άρθρο 13

1. Το άρθρο 271 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 271

1. Αν ο εναγόμενος δεν εμφανισθεί κατά τη συζήτηση ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος σά αυτήν κανονικά, το δικαστήριο, αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση δεν επιδόθηκαν σά αυτόν νόμιμα και εμπρόθεσμα, κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση.

2. Το ίδιο ισχύει, αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του εναγομένου και δεν εμφανισθεί ο ενάγων ή εμφανισθεί αλλά δεν λάβει μέρος στη συζήτηση κανονικά.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλόγως και για τον παρεμβαίνοντα.»

2. Οι διατάξεις των άρθρων 272 έως 274 και 279 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται.

3. Η λέξη «ερήμην» στο άρθρο 277 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται από τις λέξεις «σαν να ήταν παρόντες» ή «σαν να ήταν παρών».

Άρθρο 14

1. Οι διατάξεις των άρθρων 341 έως 345, 351 δεύτερο εδάφιο, 370 παρ. 1, 389, 396, 397, 398 παρ.1, 403 παρ. 5, 406 παρ. 1, 412, 414 και 421 έως 431 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται.

2. Στο άρθρο 339 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφονται οι λέξεις «ο όρκος του διαδίκου».

3. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 370 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η φράση «του άρθρου 341 παρ. 3» διαγράφεται.

4. Στο άρθρο 375 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «που διατάζει το διορισμό και εκείνης» διαγράφονται.

5. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 393 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Συμβάσεις και συλλογικές πράξεις δεν μπορούν να αποδειχθούν με μάρτυρες εφόσον η αξία του αντικείμενου τους υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια δραχμές ή 5.869,405 ευρώ.

2. Δεν επιτρέπεται η απόδειξη με μάρτυρες κατά του περιεχόμενου εγγράφου, έστω και αν η αξία του αντικείμενου της δικαιοπραξίας είναι μικρότερη από τα δύο εκατομμύρια δραχμές ή 5.869,405 ευρώ».

6. Στο άρθρο 407 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «τη θρησκεία» διαγράφονται.

7. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 408 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Πριν εξεταστεί ο μάρτυρας οφείλει να ορκισθεί. Προς τούτο ερωτάται, αν προτιμά να δώσει θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο.

2. Ο τύπος του χριστιανικού όρκου είναι: «Ορκίζομαι ενώπιον του Θεού να πω ευσυνείδητα όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε». Αν ο μάρτυρας πιστεύει σε γνωστή θρησκεία ή δόγμα, που ορίζει άλλο τύπο όρκου, δίνει τον όρκο σύμφωνα με αυτόν τον τύπο.

3. Ο πολιτικός όρκος δίνεται ως διαβεβαίωση με τον εξής τύπο: «Δηλώνω στην τιμή και στη συνείδησή μου πως θα πω όλη την αλήθεια και μόνο την αλήθεια, χωρίς να προσθέσω ούτε να κρύψω τίποτε».

8. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 409 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας οι λέξεις «Ο εισηγητής ή ο εντεταλμένος δικαστής» αντικαθίστανται με τις λέξεις «Το δικαστήριο».

9. Το άρθρο 410 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 410

Οι καταθέσεις μαρτύρων καταχωρίζονται στα πρακτικά, στα οποία πρέπει να αναφέρονται η όρκιση του μάρτυρα και οι τυχόν ενστάσεις των διαδίκων.»

10. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 469 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας η φράση «οι διατάξεις των άρθρων 271 παρ. 3 και 272 παρ. 1 και 2 δεν εφαρμόζονται» διαγράφεται.

Άρθρο 15

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 498 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι εξήντα ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, ενενήντα ημέρες πριν από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά για τον προσδιορισμό δικασίμου ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 226.»

2. Το άρθρο 510 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 510

Αν κατά τη συζήτηση της ανακοπής δεν εμφανισθεί ή εμφανισθεί αλλά δεν μετέχει νόμιμα σὰ αυτήν εκείνος κατά του οποίου στρέφεται η ανακοπή, η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν και αυτός παρών.»

Άρθρο 16

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 520 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Πρόσθετοι λόγοι έφεσης ως προς τα κεφάλαια της απόφασης που έχουν προσβληθεί με την έφεση και εκείνα που αναγκαστικά συνεχονται με τα κεφάλαια αυτά ασκούνται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου και, αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από το δικόγραφο αυτό, κοινοποιείται στον εφεσίβλητο σαράντα πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση της έφεσης.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 523 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η αντέφεση ασκείται μόνο με ιδιαίτερο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου και, αφού συνταχθεί έκθεση κάτω από αυτό, κοινοποιείται στον εκκαλούντα σαράντα πέντε ημέρες πριν από τη συζήτηση της έφεσης.»

3. Το άρθρο 524 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 524

1. Στη διαδικασία της δευτεροβάθμιας δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 έως 269, 270 παράγραφοι 2, 4, 6 και 7 και 271 έως 312.

2. Η προφορική συζήτηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 270 είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση του άρθρου 528, στην οποία και εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις του άρθρου 270.

3. Σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος η έφεση απορρίπτεται. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσιβλήτου ως προς την αντέφεση.

4. Σε περίπτωση ερημοδικίας του εφεσιβλήτου ως προς την έφεση η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν και αυτός παρών. Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση ερημοδικίας του εκκαλούντος ως προς την αντέφεση.

5. Τους εισαγγελείς πρωτοδικών, αν έχουν την ιδιότητα του εκκαλούντος ή του εφεσιβλήτου, εκπροσωπεί ο εισαγγελέας εφετών.»

4. Το άρθρο 528 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 528

Αν ασκηθεί έφεση από τον διάδικο που δικάσθηκε σαν να ήταν παρών, η εκκαλούμενη απόφαση εξαφανίζεται μέσα στα όρια που καθορίζονται από την έφεση και τους πρόσθετους λόγους. Ο εκκαλών δικαιούται να προβάλει όλους τους ισχυρισμούς που μπορούσε να προτείνει πρωτοδίκως.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 529 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στην κατ' έφεση δίκη επιτρέπεται να γίνει επίκληση και προσαγωγή νέων αποδεικτικών μέσων. Εξέταση νέων μαρτύρων για ζητήματα για τα οποία εξετάστηκαν μάρτυρες στην πρωτόδικη δίκη επιτρέπεται, αν αυτό επιβάλλεται κατά την κρίση του δικαστηρίου.»

6. Το άρθρο 531 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 535 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Αν ο λόγος της έφεσης κριθεί βάσιμος, η απόφαση που προσβάλλεται εξαφανίζεται και το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρατεί την υπόθεση και τη δικάζει κατὰ ουσίαν.»

Άρθρο 17

1. Το άρθρο 548 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στη διαδικασία της καταναψηλάφησης δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 227, 233 έως 269, 270 παρ. 2, 4, 6 και 7, 271 έως 312 και 524 παρ. 2 επ. έως 534.»

2. Στη διάταξη του άρθρου 559 αρ. 10 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας διαγράφονται οι λέξεις «ή δεν διέταξε απόδειξη γι' αυτά».

3. Το άρθρο 571 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 571

1. Αν ο εισηγητής κρίνει ότι η αναίρεση είναι απαράδεκτη ή ότι όλοι οι λόγοι της, αρχικοί και πρόσθετοι, είναι απαράδεκτοι ή προδήλως αβάσιμοι, εισηγείται προ-

φορικώς σε τριμελές συμβούλιο, απαρτιζόμενο από τον πρόεδρο του Αρείου Πάγου ή τον νόμιμο αναπληρωτή του και από δύο Αρεοπαγίτες, χωρίς κλήτευση των διαδίκων, την απόρριψη της αναίρεσης. Αν το συμβούλιο αποδεχθεί ομόφωνα την πρόταση του εισηγητή, εκδίδει διάταξη με την οποία απορρίπτει την αναίρεση. Με την ίδια διάταξη επιδικάζεται στον αναιρεσίβλητο δικαστική δαπάνη αν αυτός είχε καταθέσει προτάσεις, υπολογιζόμενης της αμοιβής του πληρεξουσίου του δικηγόρου στο μισό του ελάχιστου ορίου και ορίζεται παράβολο εκατό χιλιάδων δραχμών ή 293,470 ευρώ έως ενός εκατομμυρίου δραχμών ή 2.934,702 ευρώ. Επί εργατικών υποθέσεων το παράβολο μπορεί να μειωθεί έως το ποσό των πενήντα χιλιάδων δραχμών ή 146,735 ευρώ. Με επιμέλεια του γραμματέα σημειώνεται ο αριθμός της διάταξης του συμβουλίου στο πινάκιο και στον φάκελο της υπόθεσης και επιδίδεται κυρωμένο αντίγραφό της στον αναιρεσιδόντα ή στον δικηγόρο που υπογράφει την αναίρεση ή τους πρόσθετους λόγους μέσα σε τριάντα ημέρες από την έκδοσή της.

2. Αν εκδοθεί διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, ματαιώνεται η συζήτηση της υπόθεσης. Μπορεί όμως ο αναιρεσιδόν να ζητήσει με αίτησή του να συζητηθεί η υπόθεση στο ακροατήριο. Η αίτηση υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία εξήντα ημερών από την επίδοση της διάταξης και κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου, η οποία συντάσσει σχετική έκθεση στο βιβλίο της παραγράφου 3. Στην αίτηση επισυνάπτεται με ποιινή απαράδεκτου διπλότυπο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, από το οποίο προκύπτει η κατάθεση του παραβόλου που έχει οριστεί με τη διάταξη. Ο αριθμός και η χρονολογία της έκθεσης σημειώνονται στο πρωτότυπο της αίτησης από τον συντάσσοντα την έκθεση, ο οποίος υπογράφει τη σχετική σημείωση. Η υπόθεση προσδιορίζεται να συζητηθεί στο ακροατήριο όσο το δυνατόν ταχύτερα. Αν το δικαστήριο κρίνει παραδεκτή την αίτηση, ακυρώνει τη διάταξη του συμβουλίου και δικάζει την αναίρεση. Αν το δικαστήριο απορρίψει την αίτηση για συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο ως απαράδεκτη ή κρίνει μεν παραδεκτή την αίτηση, απορρίπτει όμως στο σύνολό της την αναίρεση, διατάσσει συγχρόνως την εισαγωγή του παραβόλου στο δημόσιο ταμείο. Αλλιώς το παράβολο επιστρέφεται στον καταθέσαντα. Αν δεν υποβληθεί εμπρόθεσμα αίτηση για συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο ή η υποβληθείσα αίτηση απορριφθεί ως απαράδεκτη, η διάταξη του συμβουλίου αποκτά ισχύ δικαστικής απόφασης.

3. Οι διατάξεις του συμβουλίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο αυτό και οι αιτήσεις για συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο καταχωρίζονται σε ειδικά βιβλία που τηρούνται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου.

4. Αν ο εισηγητής δεν εισηγηθεί την απόρριψη της αναίρεσης ή δεν εκδοθεί απορριπτική διάταξη του συμβουλίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή αν ο αναιρεσιδόν υποβάλει αίτηση να συζητηθεί η υπόθεση στο ακροατήριο, σύμφωνα με την παράγραφο 2, ο εισηγητής της υπόθεσης οφείλει να συντάξει συνοπτική έκθεση για το παραδεκτό της αναίρεσης καθώς και για το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της και να την καταθέσει στη γραμματεία του Αρείου Πάγου οκτώ τουλά-

χιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο. Οι διάδικοι έχουν το δικαίωμα να πληροφορηθούν το περιεχόμενο της έκθεσης του εισηγητή.»

4. Το εδάφιο β' της πρώτης παραγράφου του άρθρου 575 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «Τα εδάφια β' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 226 εφαρμόζονται και εδώ.»

Άρθρο 18

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 585 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το έγγραφο της ανακοπής πρέπει να περιέχει, εκτός από τα στοιχεία που αναφέρονται στα άρθρα 118 έως 120, και τους λόγους της. Νέοι λόγοι μπορούν να προταθούν μόνο με πρόσθετο δικόγραφο που κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου προς το οποίο απευθύνεται η ανακοπή, κάτω από το οποίο συντάσσεται έκθεση, και κοινοποιείται στον αντίδικο σαρανταπέντε ή, όταν πρόκειται για ειδικές διαδικασίες, οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συζήτηση.»

2. Το άρθρο 589 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 589

Η άσκηση της τριτανakoπής δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης. Το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί η τριτανakoπή και, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, ο πρόεδρος μπορούν ύστερα από αίτηση του τριτανakoπτοντος που δικάζεται κατά τη διαδικασία των άρθρων 686 επ. να διατάξουν την αναστολή της εκτέλεσης με τον όρο εγγυοδοσίας ή και χωρίς αυτόν, αν πιθανολογείται ότι από την εκτέλεση της απόφασης θα προκληθεί ουσιώδης βλάβη στα συμφέροντα του τριτανakoπτοντος. Το δικαστήριο ή ο πρόεδρος μπορεί να εμποδίσει με σημείωμά του την εκτέλεση ώσπου να εκδοθεί η απόφαση για την αίτηση αναστολής. Η απόφαση αυτή μπορεί να ανακληθεί με τον ίδιο τρόπο ως την έκδοση της οριστικής απόφασης για την τριτανakoπή.»

Άρθρο 19

Η παράγραφος 1 του άρθρου 591 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα άρθρα 1 έως 590 εφαρμόζονται και στις ειδικές διαδικασίες, εκτός αν αντιβαίνουν προς τις ειδικές διατάξεις των διαδικασιών αυτών. Αν στις ειδικές αυτές διατάξεις δεν ορίζεται διαφορετικά: α) η προθεσμία για την κλήτευση των διαδίκων είναι τριάντα ημέρες και, αν ο διάδικος που καλείται ή κάποιος από τους ομοδίκους διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής, εξήντα ημέρες πριν από τη συζήτηση, β) οι προτάσεις κατατίθενται στο ακροατήριο, γ) όλοι οι αυτοτελείς ισχυρισμοί προτείνονται προφορικά και όσοι δεν περιέχονται στις προτάσεις καταχωρίζονται στα πρακτικά και δ) οι διάδικοι μπορούν έως τη δωδέκατη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση να καταθέσουν προσθήκη στις προτάσεις τους, με την οποία σχολιάζονται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν για πρώτη φορά κατά τη συζήτηση.»

Άρθρο 20

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 599 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Μέσα επίθεσης και άμυνας μπορούν να προβληθούν στις διαφορές που αναφέρονται στο άρθρο 592 παράγραφος 1 έως και τη συζήτηση στο ακροατήριο του δικαστηρίου που δικάζει σε πρώτο βαθμό».

2. Οι διατάξεις των άρθρων 599 παράγραφος 2 και 600 παράγραφος 2 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται.

3. Το άρθρο 603 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 603

Σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος ως προς την αγωγή και του εναγομένου ως προς την ανταγωγή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 524.

Αν ερημοδικεί ο εναγόμενος ή ο εφεσίβλητος, το δικαστήριο εκδικάζει την υπόθεση σαν να ήταν και αυτοί παρόντες. Το ίδιο ισχύει, αν ερημοδικεί ο ενάγων, ως προς την ανταγωγή που έχει ασκηθεί με ιδιαίτερο δικόγραφο και, αν ερημοδικεί ο εκκαλών, ως προς την αντέφεση.»

4. Η προθεσμία των δύο μηνών που προβλέπεται από τις διατάξεις των παραγράφων 2 περίπτωση στ' και 3 του άρθρου 662 Ζ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ορίζεται εφεξής σε είκοσι ημέρες.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 649 παρ. 1 εδάφ. βæ και δæ, 650 παρ. 4, 662 Ζ εδάφ. γæ, 670 εδάφ. βæ, 671 παρ. 4 και 681 Δ παρ. 4 εδάφ. εæ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργούνται.

Άρθρο 21

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 748 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται το άρθρο 226, εκτός από το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2.»

2. Η διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 754 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας καταργείται.

Άρθρο 22

1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στις εκκρεμείς υποθέσεις, των οποίων η πρώτη συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου. Η προθεσμία επίδοσης της αγωγής κατά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 229, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6, αρχίζει ένα μήνα μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

2. Στις υποθέσεις των οποίων η πρώτη συζήτηση έχει προσδιορισθεί να γίνει στο χρονικό διάστημα μεταξύ δημοσίευσης και έναρξης ισχύος του κεφαλαίου τούτου εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν ως τώρα. Οι αποδείξεις διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του παρόντος νόμου ενώπιον του δικαστηρίου που εξέδωσε την προδικαστική απόφαση ύστερα από κλήση οποιουδήποτε διαδίκου, που επιδίδεται

στους λοιπούς διαδίκους πριν από δέκα τουλάχιστον ημέρες. Οι υποθέσεις για τη διεξαγωγή των αποδείξεων αυτών προστίθενται κατά το δυνατό και σε εύλογο αριθμό ως υπεράριθμες στις ήδη προσδιορισθείσες για εκδίκαση.

3. Για τις λοιπές εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος δίκης εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν ως τώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Βæ**ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ****Άρθρο 23**

1. Η περίπτωση βæ της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) όλες οι διαφορές, κύριες ή παρεπόμενες, από σύμβαση μίσθωσης καθώς και οι διαφορές του άρθρου 601 του Αστικού Κώδικα, εφόσον σε όλες τις περιπτώσεις αυτές το συμφωνημένο μηνιαίο μίσθωμα δεν υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες δραχμές ή 293,470 ευρώ».

2. Στο άρθρο 630 Αæ του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθενται δύο εδάφια που έχουν ως εξής:

«Ο δικαστικός επιμελητής οφείλει μέσα στην ίδια προθεσμία να καταθέσει αντίγραφο της σχετικής έκθεσης επίδοσης στη γραμματεία του δικαστηρίου, ο δικαστής του οποίου εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής. Ο αρμόδιος γραμματέας υποχρεούται να καταχωρίσει τη χρονολογία της επίδοσης στο οικείο βιβλίο δημοσιεύσεων.»

Άρθρο 24

Το απόρρητο των κάθε μορφής καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα καθώς και των άυλων μετοχών που καταχωρίζονται στο Σύστημα Άυλων Τίτλων (Σ.Α.Τ.) του Κεντρικού Αποθετηρίου Αξιών (Κ.Α.Α.) δεν ισχύει έναντι του δανειστή που έχει δικαίωμα κατάσχεσης της περιουσίας του δικαιούχου της κατάθεσης ή της μετοχής. Το απόρρητο αίρεται μόνο για το χρηματικό ποσό που απαιτείται για την ικανοποίηση του δανειστή.

Άρθρο 25

1. Στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 1552 του Αστικού Κώδικα προστίθεται περίπτωση εæ ως εξής:

«ε) αν το τέκνο έχει παραδοθεί με τη συναίνεση των γονέων σε οικογένεια για φροντίδα και ανατροφή με σκοπό την υιοθεσία και έχει ενταχθεί σ' αυτήν επί χρονικό διάστημα ενός τουλάχιστον έτους, οι δε γονείς εκ των υστέρων αρνούνται καταχρηστικά να συναινέσουν.»

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος της, υποθέσεις, εφόσον δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση.

3. Μετά το άρθρο 1578 του Αστικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 1578 Α, που έχει ως εξής:

«Άρθρο 1578 Α**Ανασύσταση υιοθεσίας**

Σε περίπτωση δικαστικής λύσης της υιοθεσίας, αν εκλείψει ο λόγος της λύσης ή ακολουθήσει συγγνώμη του υπαιτίου της λύσης, είναι δυνατή η ανασύσταση της

υιοθεσίας με εφαρμογή της διατάξεων των άρθρων 1542 έως 1559. Στην περίπτωση αυτή η ηλικία υιοθετούμενου και υιοθετούμενου δεν λαμβάνεται υπόψη. Τα αποτελέσματα της ανασύστασης της υιοθεσίας επέρχονται από την τελεσιδικία, χωρίς αναδρομική ενέργεια.»

4. Η πιο πάνω διάταξη του άρθρου 1578 Α του Αστικού Κώδικα εφαρμόζεται και στις υιοθεσίες που έχουν λυθεί πριν από την ισχύ του παρόντος νόμου.

5. Το άρθρο 1579 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1579
Υιοθεσία ενηλίκου

Η υιοθεσία ενηλίκου επιτρέπεται μόνο όταν ο υιοθετούμενος είναι συγγενής ως και τον τέταρτο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας αυτού που υιοθετεί.»

6. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 800 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Στην περίπτωση υιοθεσίας ανηλίκου που προστατεύεται από αρμόδια κοινωνική υπηρεσία ή αναγνωρισμένη κοινωνική οργάνωση, η συναίνεση των φυσικών γονέων για την τέλεση της υιοθεσίας μπορεί να δηλωθεί και ενώπιον δικαστηρίου ή δικαστή που έχουν λάβει σχετική εντολή.»

Άρθρο 26

Το τρίτο κεφάλαιο του έβδομου βιβλίου του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ
Αποζημίωση εκείνων που κρατήθηκαν
και μετέπειτα αθωώθηκαν

Άρθρο 533
Ποιοι δικαιούνται αποζημίωση

1. Έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από το Δημόσιο αποζημίωση: (α) οι προσωρινά κρατηθέντες, που αθωώθηκαν αμετάκλητα με βούλευμα ή απόφαση δικαστηρίου, (β) οι κρατηθέντες με καταδικαστική απόφαση, η οποία μετέπειτα εξαφανίσθηκε αμετάκλητα συνεπεία ένδικου μέσου και (γ) οι καταδικασθέντες και κρατηθέντες, που αθωώθηκαν με δικαστική απόφαση ύστερα από επανάλληψη της διαδικασίας. Επίσης αποζημίωση δικαιούνται όσα από τα παραπάνω πρόσωπα τιμωρήθηκαν μετέπειτα με ποινή μικρότερης διάρκειας από αυτή που εξέτισαν αρχικά.

2. Όσοι καταδικάσθηκαν ή κρατήθηκαν προσωρινά κατά την παράγραφο 1 έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν αποζημίωση, και αν ακόμη έχουν απαλλαγεί επειδή, μολοντί τέλεσαν την πράξη, δεν τους επιβλήθηκε ποινή για οποιονδήποτε λόγο.

Άρθρο 534
Ποιοι άλλοι έχουν δικαίωμα για αποζημίωση

Αυτοτελή αξίωση για αποζημίωση με τις ίδιες προϋποθέσεις έχουν και εκείνοι απέναντι στους οποίους ο καταδικασμένος ή ο προσωρινά κρατούμενος είχε σύμφωνα με το νόμο υποχρέωση διατροφής.

Άρθρο 535

Πότε δεν υπάρχει δικαίωμα για αποζημίωση

Το Δημόσιο δεν έχει υποχρέωση για αποζημίωση, αν εκείνος που καταδικάσθηκε ή κρατήθηκε προσωρινά έγινε από πρόθεση παραίτιος της καταδίκης ή της προσωρινής κράτησης.

Άρθρο 536

Αρμόδιο δικαστήριο και ύψος αποζημίωσης

1. Σχετικά με την υποχρέωση του Δημοσίου για αποζημίωση αποφαινεται το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση για την υπόθεση, με ιδιαίτερη ταυτόχρονη απόφαση, ύστερα από προφορική ή γραπτή αίτηση εκείνου που αθωώθηκε και αφού προηγουμένως ο αιτών και ο εισαγγελέας ακουστούν.

2. Σε περίπτωση που γίνει δεκτή η αίτηση εκείνου που αθωώθηκε, του επιδικάζεται κατὰ αποκοπή ημερήσια αποζημίωση συνολικά για τεκμαρτή περιουσιακή ζημία και για ηθική βλάβη, η οποία δεν μπορεί να είναι κατώτερη των τριών χιλιάδων δραχμών ή 8,804 ευρώ ούτε ανώτερη των δέκα χιλιάδων δραχμών ή 29,347 ευρώ την ημέρα και της οποίας το ύψος προσδιορίζεται αφού ληφθεί υπόψη και η οικονομική και οικογενειακή κατάσταση του δικαιούχου. Το κατώτερο και το ανώτερο όριο της αποζημίωσης μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

Άρθρο 537

Μεταγενέστερη αίτηση

1. Εκείνος που ζημιώθηκε μπορεί να υποβάλει και αργότερα την αίτησή του για αποζημίωση στο ίδιο δικαστήριο.

2. Στην περίπτωση αυτή η αίτηση παραδίδεται στον εισαγγελέα του δικαστηρίου αυτού μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δέκα (10) ημερών από την απαγγελία της απόφασης στο ακροατήριο ή από την κοινοποίηση στον προσωρινά κρατούμενο του απαλλακτικού βουλεύματος ή της απαλλακτικής απόφασης που εκδόθηκε ερήμην του. Η παραπάνω προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως. Η αίτηση εισάγεται στο δικαστήριο ή στο συμβούλιο, που συγκαλείται ειδικώς και εκτάκτως για την εκδίκασή της κατά το δυνατό σε μία από τις πρώτες εργάσιμες ημέρες μετά την παράδοση της αίτησης.

3. Το δικαστήριο αποτελείται κατά προτίμηση από τους ίδιους δικαστές που αποφάνθηκαν για την ποινική υπόθεση.

Άρθρο 538

Ακυρότητα της απόφασης

Απόφαση που αναγνωρίζει υποχρέωση του Δημοσίου για αποζημίωση, αν εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 536 και 537, είναι άκυρη.

Άρθρο 539

Αγωγή για την αποζημίωση

1. Αν αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο μόνο η

υποχρέωση για αποζημίωση από το Δημόσιο, χωρίς να επιδικασθεί αποζημίωση, ή αν η επιδικασθείσα αποζημίωση κρίνεται από τον δικαιούχο ανεπαρκής για να καλύψει το σύνολο της ζημίας του ή από το Δημόσιο υπερβολική, οι διάδικοι μπορούν να εγείρουν αγωγή στα πολιτικά δικαστήρια κατά τη διαδικασία των άρθρων 663 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που δεν μπορούν να εξετάσουν πάλι την ύπαρξη αυτής της υποχρέωσης, για τον ακριβή προσδιορισμό του ποσού της αποζημίωσης. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί το δικαστήριο να υπερβεί το ανώτατο όριο της παραγράφου 2 του άρθρου 536.

2. Η αξίωση παραγράφεται ύστερα από δύο χρόνια από την ημέρα που έγινε αμετάκλητη η απόφαση για την ποινική υπόθεση.

3. Η αξίωση μεταβιβάζεται στους κληρονόμους εκείνου που ζημιώθηκε, αφού αναγνωρισθεί από το ποινικό δικαστήριο. Είναι άκυρη η εκχώρηση και η κατάσχεσή της πριν τελεσιδικήσει η απόφαση που επιδικάζει την αποζημίωση.

Άρθρο 540

Αντικείμενο της αξίωσης στα πολιτικά δικαστήρια

1. Αντικείμενο της αξίωσης για αποζημίωση στα πολιτικά δικαστήρια είναι κάθε ζημία που προκλήθηκε από την ολική ή μερική εκτέλεση της ποινής ή της προσωρινής κράτησης στην περιουσιακή κατάσταση εκείνου που κρατήθηκε προσωρινά ή καταδικάστηκε, κρατήθηκε και μετέπειτα αθωώθηκε και η ηθική βλάβη που αυτός υπέστη. Τα όρια των άρθρων 536 και 539 δεν αφορούν τους δικαιούχους του άρθρου 534.

2. Εκτέλεση ποινής θεωρείται και η προσωρινή κράτηση που υπολογίστηκε σε αυτή.

3. Στην προσωρινή κράτηση υπολογίζεται και η κράτηση που έγινε πριν από αυτήν με ένταλμα της ανακριτικής αρχής για την πράξη για την οποία διατάχθηκε η κράτηση.

Άρθρο 541

Υποκατάσταση του Δημοσίου στα δικαιώματα του ζημιωμένου

Έως το ποσό της αποζημίωσης που πληρώθηκε, το Δημόσιο υποκαθίσταται αυτοδικαίως στα δικαιώματα του ζημιωμένου, ως ειδικός διάδοχος, εναντίον οποιουδήποτε που με παράνομη ενέργεια έγινε αίτιος να καταδικασθεί ή προσωρινά να κρατηθεί αυτός που ζημιώθηκε. Οι δικαστικοί λειτουργοί που λαμβάνουν τις αποφάσεις τους σύμφωνα με το νόμο δεν ευθύνονται για καταδίκη ή προσωρινή κράτηση που επέβαλαν, εκτός αν δεν ενήργησαν στο πλαίσιο των καθηκόντων τους και θεμελιώνεται σε βάρος τους ποινικό αδίκημα.

Άρθρο 542

Εφαρμογή και στον Άρειο Πάγο και στα υπόλοιπα δικαστήρια

1. Οι διατάξεις των άρθρων 533-541 εφαρμόζονται ανάλογα και από τον Άρειο Πάγο, όταν αυτός απαλλάσσει εκείνον που καταδικάστηκε ή παραπέμφθηκε για κακούργημα ή πλημμέλημα.

2. Οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται επίσης από τα στρατιωτικά δικαστήρια.

Άρθρο 543

Εφαρμογή και υπέρ των αλλοδαπών

Οι διατάξεις των άρθρων 533-542 εφαρμόζονται και υπέρ των αλλοδαπών ή ανιθαγενών.

Άρθρο 544

Έννοια δικαστηρίου και απόφασης

Στις διατάξεις των άρθρων 533-542 ως δικαστήριο και απόφαση νοούνται και τα δικαστικά συμβούλια και τα βουλευμάτα τους.

Άρθρο 545

Σε περίπτωση μεταγενέστερης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης λόγω επανάληψης της διαδικασίας κατά εκείνου που είχε αθωωθεί αμετάκλητα, αυτοί που εισέπραξαν την αποζημίωση είναι υποχρεωμένοι να την επιστρέψουν προς το Δημόσιο.»

Άρθρο 27

1. Διαγράφονται από το ποινικό μητρώο οι ποινές που έχουν επιβληθεί για το στρατιωτικό αδίκημα της ανυπακοής ή ανυποταξίας, έως την έναρξη της ισχύος του ν. 2510/1997, σε στρατεύσιμους που αρνήθηκαν τη στρατιωτική υπηρεσία επικαλούμενοι τις θρησκευτικές ή ιδεολογικές τους πεποιθήσεις, εφόσον οι στρατεύσιμοι αυτοί εξέτισαν με οποιονδήποτε τρόπο την ποινή που τους επιβλήθηκε ή εξήλθαν των φυλακών με απόλυση υπό όρους. Η διαγραφή από το ποινικό μητρώο διενεργείται είτε αυτεπαγγέλτως από την υπηρεσία η οποία το τηρεί είτε ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς την υπηρεσία αυτή. Σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το λόγο της ποινικής καταδίκης, ακολουθείται η διαδικασία των άρθρων 18 έως 22 του παραπάνω νόμου.

2. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν πιστοποιητικό εκπλήρωσης των στρατιωτικών υποχρεώσεών τους, όπου αυτό κατά νόμο απαιτείται για το διορισμό τους ή άλλη απασχόλησή τους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν αναδρομική ενέργεια από την έναρξη ισχύος του ν. 2510/1997.

Άρθρο 28

1. Στο άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Εκείνος που καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης για οφειλές προς το Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του μπορεί να εκτίσει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, αφού υποβάλει σχετική δήλωση στην εισαγγελία του δικαστηρίου που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να εμφανίζεται κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα της περιφέρειάς του. Αν παραλείψει την υποχρέωσή του αυτή, η έκτιση της ποινής συνεχίζεται κατά τις γενικές διατάξεις.»

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 7 του ν. 2854/2000 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 5 του παρόντος νόμου διέπουν τις διαφορές που αναφύονται από πράξεις ή παραλείψεις, οι οποίες εκδίδονται ή συντελούνται μετά την έναρξη ισχύος του. Οι διατάξεις του άρθρου 6 εφαρμόζονται και σε εκκρεμείς υποθέσεις.»

Άρθρο 29

1. Στο άρθρο 115 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1997) προστίθεται παράγραφος 3 και οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου αναριθμούνται σε παραγράφους 4 και 5. Η νέα παράγραφος 3 έχει ως εξής:

«3. Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και όταν αντικείμενο της διαφοράς είναι ομοειδείς απαιτήσεις ή υποχρεώσεις που στηρίζονται σε όμοια, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, ιστορική και νομική βάση και συγχρόνως το δικαστήριο έχει αρμοδιότητα για καθένα από τα πρόσωπα κατά των οποίων στρέφεται η κοινή προσφυγή ή αγωγή.»

2. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και σε εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος της, υποθέσεις, εφόσον δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση. Προσφυγές ή αγωγές που ασκήθηκαν μετά την έναρξη ισχύος του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες για έλλειψη ομοδικίας ή συνάφειας, πληρούν δε τις προϋποθέσεις που θεσπίζονται με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορούν να ασκηθούν εκ νέου μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

3. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 133 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με δήλωση που υπογράφουν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ότι δεν θα παραστούν στο ακροατήριο. Τέτοια δήλωση μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξουσίου δικηγόρους. Η δήλωση αυτή παραδίδεται από τον πληρεξούσιο δικηγόρο ή, σε περίπτωση κοινής δήλωσης, από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο. Σε περίπτωση αναβολής της συζήτησης οι διάδικοι δεν κλητεύονται κατά τη νέα δικάσιμο.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 204 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο πρόεδρος του αρμόδιου τμήματος ή ο οριζόμενος από αυτόν δικαστής μπορεί, με την κατάθεση της αίτησης, να εκδώσει προσωρινή διαταγή αναστολής εκτέλεσης που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση. Η προσωρινή διαταγή ισχύει έως την έκδοση της απόφασης για την αίτηση αναστολής και μπορεί να ανακληθεί ακόμη και αυτεπαγγέλτως από τον πρόεδρο του τμήματος ή τον οριζόμενο από αυτόν δικαστή ή το αρμόδιο για την αναστολή δικαστήριο.»

5. Η αληθής έννοια της διάταξης υπό στοιχείο ζα της παραγράφου 2 του άρθρου 285 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, με την οποία διατηρείται σε ισχύ η παράγραφος 4 του άρθρου 28 του ν. 2579/1998, είναι ότι εξακολουθούν να ισχύουν και ως προς το Δημόσιο, όπως και ως προς τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι διατάξεις των άρθρων 11 του κανονιστικού διατάγματος της 26.6/10.7.1944 «Περί Κώδικος των νόμων περί δικών του Δημοσίου» και 22 παρ. 4 του ν. 1868/1989.

6. Στις περιπτώσεις στις οποίες κατά το άρθρο 12 πα-

ράγραφος 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προβλέπεται παραπομπή στο αρμόδιο δικαστήριο, αν πριν από την έναρξη ισχύος της διάταξης αυτής απορρίφθηκε ένδικο βοήθημα ή μέσο ως απαράδεκτο λόγω έλλειψης δικαιοδοσίας ή αρμοδιότητας του δικαστηρίου και στο μεταξύ είχε παρέλθει η προθεσμία προσφυγής στο αρμόδιο δικαστήριο, παρέχεται προθεσμία έξι μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου για την άσκηση του ένδικου βοηθήματος ή μέσου ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.

Άρθρο 30

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 81 του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών (ν. 1756/1988) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Αε τα Εφετεία Αθηνών και Λαμίας, τις Εισαγγελίες Εφετών Αθηνών και Λαμίας και τα περιφερειακά πρωτοδικεία και εισαγγελίες πρωτοδικών των Εφετειών Αθηνών και Λαμίας».

2. Στην τέταρτη υποπαράγραφο της παραγράφου 4 του άρθρου 97 του ίδιου Κώδικα μετά τη φράση «ως πλησιέστερα εφετεία θεωρούνται» προστίθεται η φράση «για το Εφετείο Λαμίας το Εφετείο Αθηνών».

3. Στο τέλος της πέμπτης υποπαραγράφου της παραγράφου 4 του άρθρου 97 του ίδιου Κώδικα προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης του πειθαρχικού συμβουλίου του Διοικητικού Εφετείου Πατρών, οι ενώπιον αυτού εκκρεμείς πειθαρχικές υποθέσεις παραπέμπονται προς εκδίκαση στο πειθαρχικό συμβούλιο του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών.»

4. Η παράγραφος 7 του άρθρου 51 του ίδιου Κώδικα, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ν. 2839/2000, αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Δικαστικοί λειτουργοί είναι δυνατόν να αποσπώνται και να αναλαμβάνουν καθήκοντα στη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες ή σε όργανα, σε οργανισμούς, μονάδες και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς και οποιουδήποτε άλλου Διεθνούς Οργανισμού με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Δικαιοσύνης που εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του οικείου Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου. Η απόσπαση γίνεται για εκτέλεση ειδικής υπηρεσίας επί μία τριετία. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο χρόνος απόσπασης δύναται να παραταθεί με τις ίδιες προϋποθέσεις το πολύ για μία ακόμη τριετία.»

5. Η παράγραφος 4 του άρθρου 38 του ν. 2721/1999 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Σε περίπτωση έλλειψης, απουσίας ή κωλύματος, ο Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αναπληρώνεται, με απόφαση του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από άλλον Επίτροπο και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από Προϊστάμενο Τμήματος. Η αναπλήρωση Επιτρόπου από Προϊστάμενο Τμήματος δεν μπορεί να υπερβεί το χρονικό διάστημα των δύο μηνών συνολικά, κατ' έτος.»

Άρθρο 31

1. Στη διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 885/1971 ορίζεται ως όριο ηλικίας για τον διορισμό σε κενή οργανική θέση ιατροδικα-

στη το πεντηκοστό έτος.

2. Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 2266/1952 (ΦΕΚ 301 Αα) καταργείται, κατά το μέρος που θεσπίζει ως τυπικό προσόν διορισμού σε θέση ιατροδικαστή πενταετή τουλάχιστον άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος.

3. Συνιστάται στο Υπουργείο Δικαιοσύνης πενταμελές «Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ιατροδικαστών». Το Συμβούλιο αυτό είναι αρμόδιο για την επιλογή όσων διορίζονται σε θέσεις ιατροδικαστών και για κάθε θέμα που αφορά την υπηρεσιακή και πειθαρχική κατάσταση των ιατροδικαστών.

4. Το Υπηρεσιακό Συμβούλιο Ιατροδικαστών συγκροτείται από τα εξής μέλη:

α) Τον Γενικό Διευθυντή Διοικητικής Υποστήριξης Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, ως Πρόεδρο.

β) Δύο Ιατροδικαστές Αα τάξης των Ιατροδικαστικών Υπηρεσιών, με τους αναπληρωτές τους, οι οποίοι υπηρετούν στην έδρα του Υπηρεσιακού Συμβουλίου και

γ) Δύο αιρετούς εκπροσώπους των ιατροδικαστών, με Αα βαθμό, με τους αναπληρωτές τους.

5. Τα μέλη του Υπηρεσιακού Συμβουλίου ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης. Με την απόφαση αυτή ορίζεται ως αναπληρωτής του Προέδρου ένα από τα τακτικά μέλη του Συμβουλίου. Όταν προεδρεύει ο αναπληρωτής του Προέδρου, συμμετέχει ως μέλος του Συμβουλίου ο αναπληρωτής του προεδρεύοντος. Στο Συμβούλιο συμμετέχει ως εισηγητής ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Διοίκησης και Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, με αναπληρωτή του τον Προϊστάμενο του Τμήματος Διοίκησης Προσωπικού. Όταν το Υπηρεσιακό Συμβούλιο επιλέγει ιατροδικαστές, συμμετέχει ως εισηγητής ιατροδικαστής Αα τάξης.

Άρθρο 32

1. Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Κώδικα Συμβολαιογράφων (ν. 2830/2000 ΦΕΚ 96 Α') καταργείται από την έναρξη της ισχύος της, οι επόμενες παράγραφοι 3 και 4 αριθμούνται ως παράγραφοι 2 και 3 αντιστοίχως και η νέα παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Κατ' εξαίρεση των όσων ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους οι συμβολαιογράφοι που είναι διορισμένοι στους δήμους που υπάγονται δικαστηριακά στις περιφέρειες των παρακάτω Ειρηνοδικείων: α) Αθηνών, β) Πειραιά, γ) Νίκαιας, δ) Καλλιθέας, ε) Νέας Ιωνίας, στ) Περιστερίου, ζ) Χαλανδρίου, η) Αμαρουσίου, θ) Σαλαμίνας, ι) Αχαρνών, ια) Κρωπίας, ιβ) Ελευσίνος, ιγ) Μεγάρων, ιδ) Μαραθώνος, ιε) Λαυρίου, πλην της νήσου Κέας, ιστ) Νέων Λιοσίων και ιζ) Αγίας Παρασκευής έχουν το δικαίωμα να ασκούν τα καθήκοντά τους και στις άλλες περιφέρειες των πιο πάνω ειρηνοδικείων, αλλά μόνο εφόσον καλούνται να υπογράψουν τις συμβολαιογραφικές πράξεις στην οικία, στο κατάστημα ή στο γραφείο ενός των δικαιοπρακτούντων ή των αντιπροσώπων τους ή στο χώρο νοσηλείας, αν νοσηλεύονται, ή κράτησης, αν κρατούνται, ή στο κατάστημα τράπεζας ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή οργανισμού όπως και όταν συμπράττουν με άλλο συμβολαιογράφο ή τους ανατίθεται η διενέργεια πλειστηριασμού.»

2. Από το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 8 του Κώδικα Συμβολαιογράφων διαγράφονται

οι λέξεις «το όνομα του πατέρα και της μητέρας».

3. Μετά το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 18 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Αν οι κενούμενες θέσεις είναι μόνο δύο, η μία καλύπτεται με μετάθεση και η άλλη με διαγωνισμό. Αν υπάρχει μία μόνο κενή θέση, αυτή καλύπτεται με μετάθεση ή διαγωνισμό εκ περιτροπής. Κατά την πρώτη εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου η θέση θα καλυφθεί με μετάθεση».

4. Από την παράγραφο 1 του άρθρου 20 του Κώδικα Συμβολαιογράφων διαγράφονται οι λέξεις «ή εκείνος που είχε την ιδιότητα του συμβολαιογράφου για μία τουλάχιστον διετία και την απέβαλε λόγω παραίτησης» και αντ' αυτών τίθενται οι λέξεις: «ή εκείνος που είναι ή ήταν συμβολαιογράφος και παραιτήθηκε».

5. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση συμβολαιογράφος μπορεί να διορίζεται, ύστερα από επιτυχία σε διαγωνισμό σε άλλη θέση συμβολαιογράφου ανεξαρτήτως ηλικίας.»

6. Η παράγραφος 4 του άρθρου 37 του Κώδικα Συμβολαιογράφων αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Συμβολαιογράφος, που έχει παραιτηθεί για να συμμετάσχει ως υποψήφιος σε βουλευτικές εκλογές, αν δεν εκλεγεί ή εκπέσει μετά την εκλογή του με απόφαση του Εκλογοδικείου ή εκλεγεί και λήξει η βουλευτική του θητεία, επαναδιορίζεται, ύστερα από αίτησή του στην ίδια ειρηνοδικειακή περιφέρεια. Αν η θέση του έχει στο μεταξύ καλυφθεί, ο επαναδιορισμός γίνεται σε υπεράριθμη προσωποπαγή θέση που καταργείται αυτοδικαίως όταν ο επαναδιορισμένος αποχωρήσει. Στην περίπτωση επαναδιορισμού παραδίδεται στον επαναδιορισθέντα συμβολαιογράφο το προσωπικό του αρχείο.»

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 119 του Κώδικα Συμβολαιογράφων διαγράφονται οι λέξεις «μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από τη σύνταξη του συμβολαίου» και αντ' αυτών τίθενται οι λέξεις: «μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του επόμενου από την υπογραφή του συμβολαίου μήνα».

8. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 119 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Τίτλο για τη βεβαίωση και την είσπραξη των απαιτήσεων αυτών αποτελεί η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου, η οποία είναι πλήρως αιτιολογημένη και καθορίζει επακριβώς το εισπρακτέο ποσό από καθυστερούμενες οφειλές και τόκους κατά τη χρονική περίοδο στην οποία αντιστοιχούν, σύμφωνα με τις εκθέσεις ελέγχου των αρμόδιων οργάνων του Συλλόγου. Για τις επιδόσεις και την εκτέλεση χρησιμοποιούνται αρμόδιοι κατά τόπο δικαστικοί επιμελητές που ορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου.»

9. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 120 του Κώδικα Συμβολαιογράφων αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Από τον ίδιο λογαριασμό καλύπτονται, ύστερα από απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής, τα έξοδα για τη λειτουργία των σεμιναρίων επιμόρφωσης, για την έκδοση περιοδικών, βιβλίων ή εντύπων συμβολαιογραφικού ενδιαφέροντος, για τη διοργάνωση πανελλήνιων και διε-

θνών συνεδρίων που αφορούν τη συμβολαιογραφία, καθώς και τα έξοδα δημιουργίας, λειτουργίας και συντήρησης εξειδικευμένης τράπεζας νομικών πληροφοριών για τους συμβολαιογράφους και υπηρεσίες ηλεκτρονικής αλληλοπληροφόρησης των συμβολαιογράφων με οποιονδήποτε τρόπο.»

10. Στο τέλος του άρθρου 120 του Κώδικα Συμβολαιογράφων προστίθεται παράγραφος 5 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«5. Στους υπαλλήλους του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου Εφετείων Αθηνών, Πειραιώς, Αιγαίου και Δωδεκανήσων συνεχίζεται να καταβάλλεται από 1.1.1997 το επίδομα που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 23 παρ. 3 του ν. 1868/1989. Το επίδομα τούτο ορίζεται από 1.1.1997 σε δεκαπέντε τριακοστά και από 1.1.2000 σε δέκα τριακοστά των αποδοχών κάθε υπαλλήλου που προβλέπονται κάθε φορά από το ισχύον μισθολόγιο. Στο επίδομα αυτό συμψηφίζονται τα χρηματικά ποσά που καταβάλλονται ως προσωπική διαφορά. Εκκρεμείς δίκες για το αντικείμενο αυτό, για τις οποίες δεν εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση, καταργούνται».

11. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 121 του Κώδικα Συμβολαιογράφων ο αριθμός 1 αντικαθίσταται με τον αριθμό 3.

12. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 128 του Κώδικα Συμβολαιογράφων αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το αρχείο συμβολαιογράφου που αποχώρησε με οποιονδήποτε τρόπο ή απεβίωσε παραδίδεται στο αρχειοφυλακείο του Συμβολαιογραφικού Συλλόγου. Σε πόλεις όπου δεν λειτουργεί αρχειοφυλακείο ή λειτουργεί και αυτό δεν επαρκεί κατά την κρίση του διοικητικού συμβουλίου του οικείου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου να στεγάσει και άλλα αρχεία συμβολαιογράφων ισχύουν τα ακόλουθα:».

13. Στην αρχή της παραγράφου 4 του άρθρου 128 του Κώδικα Συμβολαιογράφων ανάμεσα στις λέξεις «κατά την οποία» και «διοριστεί» τίθενται οι λέξεις «είναι διορισμένος ή».

14. Στο άρθρο 152 του Κώδικα Συμβολαιογράφων διαγράφονται οι λέξεις «έξι μηνών» και αντί αυτών τίθενται οι λέξεις «δύο ετών».

15. Οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, σύμφωνα με το άρθρο 154 του Κώδικα Συμβολαιογράφων ή με το άρθρο δεύτερο του ν. 2830/2000 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, επανεξετάζονται και γίνονται δεκτές εφόσον συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις των άρθρων αυτών, έστω και αν η μετάθεση σε άλλη ειρηνοδικειακή περιφέρεια συνεπάγεται παράλληλα και ταυτόχρονη μεταφορά της έδρας σε άλλο δήμο αυτής, είτε μόνο μεταφορά της έδρας σε άλλο δήμο της ίδιας ειρηνοδικειακής περιφέρειας. Η Επιτροπή που προβλέπεται στην παρ.4 του άρθρου δεύτερου του ν.2830/2000 εξακολουθεί να ασκεί τις αρμοδιότητές της μέχρι να επανεξετάσει όλες τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί.

16. Η έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου δεύτερου του ν. 2830/2000 είναι ότι οι θέσεις που κατέχουν οι συμβολαιογράφοι, οι οποίοι μετατίθενται με αίτησή τους σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, καταργούνται.

Άρθρο 33

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 9 του ν. 1093/1980 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Από το μέρος της δικηγορικής αμοιβής που παρακρατείται από τον οικείο Σύλλογο σύμφωνα με την παράγραφο 2 ποσοστό, όχι ανώτερο από 5%, που καθορίζεται εκάστοτε με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, παραμένει στο Ταμείο του Συλλόγου για την κάλυψη των εξόδων διαχείρισης του οικείου λογαριασμού.»

2.α) Συνιστάται στους Δικηγορικούς Συλλόγους Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ειδικός λογαριασμός με την ονομασία «ΕΙΔΙΚΟΣ ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ», με σκοπό τη χορήγηση από τους πόρους του χρηματικών παροχών, εφάπαξ ή περιοδικά, δανείων πάσης φύσεως και χρηματοπιστωτικών διευκολύνσεων στους νέους δικηγόρους που είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα των παραπάνω Δικηγορικών Συλλόγων, για την αντιμετώπιση κάθε μορφής επαγγελματικών δαπανών και τη γενικότερη ενίσχυσή τους κατά την έναρξη και το αρχικό στάδιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

β) Ο παραπάνω λογαριασμός είναι αυτοτελής έναντι του Ταμείου Συνεργασίας που έχει συσταθεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 25 του ν. 723/1977 και η διαχείρισή του ανατίθεται στα Διοικητικά Συμβούλια των παραπάνω Δικηγορικών Συλλόγων. Οι δικαιούχοι των παροχών του ειδικού λογαριασμού μπορούν να τις λαμβάνουν σωρευτικά με τις παροχές που προέρχονται από το Ταμείο Συνεργασίας, εφόσον πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις.

γ) Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, ύστερα από γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των παραπάνω Δικηγορικών Συλλόγων, καθορίζονται οι πόροι του ειδικού λογαριασμού και η διαδικασία εισροής τους στον ειδικό λογαριασμό, καθώς και οι όροι τους οποίους πρέπει να πληρούν οι νέοι δικηγόροι για να λάβουν τις παροχές και διευκολύνσεις που χορηγούνται από τον λογαριασμό αυτόν και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Σε κάθε περίπτωση οι δικαιούχοι δεν μπορούν να είναι δικηγόροι οι οποίοι έχουν χρόνο άσκησης δικηγορίας πάνω από επτά έτη.

Άρθρο 34

1. Η περίπτωση γα της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 2472/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου καθώς και για την εν γένει διεξαγωγή δίκης ή πειθαρχικής διαδικασίας».

2. Η περίπτωση εα της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του ν. 2472/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας, είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας, είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας ή για την άσκηση δημόσιου ελέγχου κοινωικών παροχών».

3. Η περίπτωση αβ της παραγράφου 1 του άρθρου 7Α του ν. 2472/1997, το οποίο προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 8 του ν. 2819/2000, αντικαθίσταται

ως εξής:

«α) Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται με σχέση εργασίας ή έργου ή με παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση των υποχρεώσεων από τις παραπάνω σχέσεις και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί».

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 11 του ν. 2472/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με απόφαση της Αρχής μπορεί να αρθεί εν όλω ή εν μέρει η υποχρέωση ενημέρωσης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3 εφόσον η συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Σε επείγουσες περιπτώσεις η άρση της υποχρέωσης ενημέρωσης μπορεί να γίνει με προσωρινή, άμεσα εκτελεστή, απόφαση του Προέδρου, ο οποίος πρέπει να συγκαλέσει το συντομότερο την Αρχή για την έκδοση οριστικής απόφασης επί του θέματος.»

5. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν. 2472/1997 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Η Αρχή μπορεί να συνεδριάζει και σε τμήματα, συντιθέμενα από τρία τουλάχιστον τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη και προεδρευόμενα από τον Πρόεδρο της Αρχής ή τον αναπληρωτή του. Ο κανονισμός λειτουργίας της ρυθμίζει περαιτέρω τη σύνθεση, τους όρους λειτουργίας των τμημάτων και την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ ολομέλειας και τμημάτων. Αποφάσεις των τμημάτων μπορεί να τροποποιούνται ή ανακαλούνται από την ολομέλεια.»

6. Στο άρθρο 19 του ν. 2472/1997 προστίθεται παράγραφος 7α ως εξής:

«7.α. Όταν η προστασία του απόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιβάλλει την άμεση λήψη απόφασης, ο Πρόεδρος μπορεί, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου, να εκδίδει προσωρινή διαταγή για άμεση, ολική ή μερική, αναστολή της επεξεργασίας ή της λειτουργίας του αρχείου. Η διαταγή ισχύει μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης από την Αρχή. Την παραπάνω αρμοδιότητα έχει και η Αρχή, όταν επιλαμβάνεται του θέματος.»

7. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 19 του ν. 2472/1997 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια:

«Σε κάθε δίκη που αφορά απόφαση της Αρχής διάδικος είναι η ίδια, εκπροσωπούμενη από τον Πρόεδρο. Η παράσταση στο δικαστήριο γίνεται είτε από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, είτε από μέλος της Αρχής, τακτικό ή αναπληρωματικό, ή ελεγκτή, που είναι δικηγόρος και ενεργεί με εντολή του Προέδρου χωρίς

αμοιβή.»

Άρθρο 35

1. Το εδάφιο βββ της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 2236/1994 (ΦΕΚ 146 Α'), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 22 του ν. 2521/1997 (ΦΕΚ 174 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«Έχουν συμπληρώσει το εικοστό έβδομο και δεν έχουν υπερβεί το τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας τους την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο προκηρύσσεται ο διαγωνισμός».

2. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 7 του άρθρου 2 του ν. 2236/1994, όπως συμπληρώθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 22 του ν. 2521/1997, προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Αν ο αριθμός των επιτυχόντων είναι μικρότερος από τον αριθμό των θέσεων που αναφέρονται στην προκήρυξη, με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που εκδίδεται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη δημοσίευση των οριστικών αποτελεσμάτων, γίνεται ανακατανομή των θέσεων της ίδιας κατεύθυνσης.»

3. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 3 του ν. 2236/1994, όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με την περίπτωση ιη' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του ν. 2408/1996, αντικαθίσταται ως εξής:

«Από 1-1-2002 οι εκπαιδευόμενοι κατά την πρώτη και δεύτερη φάση της εκπαίδευσης στη Σχολή λαμβάνουν αποδοχές ίσες με το ήμισυ των συνολικών αποδοχών του παρέδρου πρωτοδικείου, όπως αυτές προσδιορίζονται με το ν. 2521/1997. Οι αποδοχές αυτές εξακολουθούν να καταβάλλονται σε όσους από αυτούς ολοκλήρωσαν με επιτυχία το πρόγραμμα εκπαίδευσης έως τη δημοσίευση του διατάγματος διορισμού τους ως δικαστικών λειτουργών.»

Άρθρο 36

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δα της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν. 2408/1996, όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 15 του άρθρου 3 του ν. 2479/1997, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας είναι επταμελές. Ο Υπουργός Δικαιοσύνης, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζει τον πρόεδρο και τα έξι μέλη του και αναθέτει στον πρόεδρο ή ένα από τα μέλη ή σε τρίτον καθήκοντα διευθύνοντος συμβούλου.»

2. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν.2721/1999 προστίθεται η φράση «εκτός από το ωράριο υπηρεσίας, το οποίο θα καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δικαιοσύνης».

3. Στο τέλος της περίπτωσης 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 1017/1971 (ΦΕΚ 209Α') , όπως αυτό ισχύει σήμερα, προστίθεται υποπερίπτωση ιβ΄ ως ακολούθως:

«ιβ) για την προμήθεια μηχανοκίνητων μέσων για τις ανάγκες των Υπηρεσιών του Υπουργείου Δικαιοσύνης και των Δικαστικών Υπηρεσιών καθώς και για τη μίσθωση κατάλληλων χώρων για τη στάθμευση των αυτοκινήτων των δικαστικών λειτουργών των δικαστηρίων της χώρας».

4. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης συνιστάται ένα κοινό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, με έδρα την Αθήνα για όλα τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου που εποπτεύονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ο τίτλος, η συγκρότηση, η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του κοινού υπηρεσιακού Συμβουλίου.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2085/1992 (ΦΕΚ 170 Α') εφαρμόζονται αναλόγως και στους δικαστικούς υπαλλήλους.

6. Στο άρθρο 19 του ν. 2844/2000 προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι διατάξεις των άρθρων 2 έως 15 του ν. 325/1976, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν από τις διατάξεις των άρθρων 20 παράγραφοι 5 και 6 του ν. 2145/1993 και 5 παράγραφος 18 του ν. 2408/1996 και όπως ισχύουν κάθε φορά, εφαρμόζονται και για τις δημοσιεύσεις και χορηγήσεις αντιγράφων και πιστοποιητικών του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 37

Με την επιφύλαξη διαφορετικής ρύθμισης στον παρόντα νόμο, η ισχύς των διατάξεων του Κεφαλαίου Αα του παρόντος νόμου αρχίζει στις 16 Σεπτεμβρίου 2001 και των διατάξεων του Κεφαλαίου Βα από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Β. Παπανδρέου

Απ.-Αθ. Τσοχατζόπουλος

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Γ. Παπαντωνίου

Μιχ. Σταθόπουλος

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
Μιχ. Χρυσοχοϊδης

ΑΙ <Θ., 5 • ΑΥΕΪ>Θ~ 2001

÷ ¶ f ÷ ∂ Φ f ÷ ™ D' ™ ∂ ¶ p D f ÷ ¶ ‡ ™

÷ ° f • a a • D θ • ™

£ ∂ ÷ Ñ • f' ™ D ™ p ÷ Ú • ™

¶ • i • ° p θ D' ™ • i D θ i • Ú ÷ ¶ ÷ Ñ ÷ ™

